25 коп.

ПРАВИЛА
ДОРОЖНЬОГО РУХУ

П68 **Правила** дорожнього руху: Введ. в дію з 1 червня 1980 р.— 3-тє вид.— К.: Техніка, 1982.— 47 с., іл. 25 к. 300 000 прим.

Правила доповнені і перероблені порівняно з Правилами дорожнього руху, введеними в дію з 1 січня 1973 р., згідно з вимогами Державних стандартів «Знаки дорожные» ГОСТ 10807—78, «Технические средства организации дорожного движения. Правила применения» ГОСТ 23457—79 та «Изменения № 1» до ГОСТ 13508—74 «Разметка дорожная». Основна мета Правил дорожнього руху — підвищити пропускну здатність вулиць і доріг та забезпечити безпеку для всіх учасників і організаторів руху. Правила призначені для всіх учасників і організаторів руху.

3603010000-48
П ——————— 125.82
М202(04)-82

ББК 39.808
6Т3

Правила дорожного движения

(На украинском языке)

Издание третье

Редактор *Л. Ю. Альпер*
Оформлення художника *Г. П. Казаковцева*
Художній редактор *В. С. Шапошников*
Технічний редактор *С. В. Іванус*
Коректор *Г. Г. Бондарчук*

Н/К

Здано до складання 21.09.81. Підписано до друку 16.02.82. Формат 84×108/32. Папір друк № 3. Гарн. літ. Друк. вис. Ум. друк. арк. 2,52+0,42 (кол. вкл.). Ум. фарбовідб 5,04 Обл.-вид. арк. 3,65+0,47 (кол вкл.). Тираж 300 000 прим Зам. 1—2735 Ціна 25 коп.

Издательство «Техника», 252601, Киев, 1, ГСП, Крещатик, 5.

Головне підприємство республіканського виробничого об'єднання «Поліграфкнига» 252057, Київ-57. Довженка, 3.

Затверджені наказом Міністерства внутрішніх справ СРСР від 2 листопада 1979 р.

ПРАВИЛА ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Введені в дію з 1 червня 1980 р.

Видання третє

Київ
«Техніка»
1982

ББК 39.808
6Т3
П68

Настоящие Правила дополнены и переработаны по сравнению с Правилами дорожного движения, введенными в действие с 1 января 1973 г., в соответствии с требованиями Государственных стандартов «Знаки дорожные» ГОСТ 10807—78, «Технические средства организации дорожного движения. Правила применения» ГОСТ 23457—79 и «Изменения № 1» к ГОСТ 13508—74 «Разметка дорожная». Основная цель Правил дорожного движения — повысить пропускную способность улиц и дорог и обеспечить безопасность для всех участников и организаторов движения. Правила предназначены для всех участников и организаторов движения.

Редакція літератури з машинобудування і транспорту
Зав. редакцією М. А. Василенко

П $\frac{3603010000-048}{М202(04)-82}$ 125.82

©Издательство «Техніка», 1980
© Переклад на українську мову, видавництво «Техніка», 1980

ЗМІСТ

Стор.
1. Загальні положення 3
2. Загальні обов'язки водіїв 5
3. Загальні обов'язки пішоходів і пасажирів 7
4. Дорожні знаки та їх характеристики (за ГОСТ 10807—78 і ГОСТ 23457—79) 8
5. Дорожня розмітка та її характеристики (за ГОСТ 13508 74 і ГОСТ 23457—79) 19
6. Сигнали світлофора 24
7. Сигнали регулювальника 26
8. Попереджувальні сигнали 26
9. Швидкість руху і дистанція 27
10. Розташування транспортних засобів на проїзній частині 28
11. Початок руху, маневрування 29
12. Обгін 29
13. Зупинка і стоянка 30
14. Регульовані перехрестя 31
15. Нерегульовані перехрестя 32
16. Пішохідні переходи і зупинки громадського транспорту 33
17. Залізничні переїзди 33
18. Особливі умови руху 35
19. Рух по автомагістралях 35
20. Рух на крутих спусках 35
21. Користування освітлювальними приладами 36
22. Буксирування механічних транспортних засобів 36
23. Навчальна їзда 37
24. Перевезення людей 38
25. Перевезення вантажів 39
26. Додаткові вимоги до руху велосипедистів, гужових повозок і прогону тварин 39
27. Технічний стан і обладнання транспортних засобів 41
28. Номерні, розпізнавальні та попереджувальні знаки, написи і позначення . . 44

чергуються, смугами шириною 50 мм з обох боків щитка або прапорця), а в темну пору доби та в інших умовах недостатньої видимості — світлоповертальними пристроями і ліхтарями спереду білого і ззаду червоного світла. Такими самими щитками або прапорцями повинні бути позначені будь-які частини транспортного засобу, що виступають більш як на 0,4 м по ширині або 1,0 м по довжині за його габаритні вогні. Для позначення гнучкої сполучної ланки при буксируванні застосовують аналогічні прапорці розміром 200×200 мм.

28.17. Знак аварійної зупинки являє собою рівносторонній трикутник (сторона від 450 до 500 мм), який виконаний з світловідбивних планок (ширина від 40 до 50 мм) червоного кольору з внутрішньою флуоресцентною вставкою червоного кольору (загальною площею не менш як 315 см²).

28.18. Миготливий червоний колір ліхтаря, який застосовують відповідно до вимог пунктів 2.6, 13.8, 21.3 і 21.4 цих Правил, повинен добре розрізнятися вдень у сонячну погоду і в умовах недостатньої видимості.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Ці Правила є єдиним документом, який визначає всюди порядок дорожнього руху на території СРСР.

1.2. У СРСР установлено правосторонній рух транспортних засобів.

1.3. Інструкції та інші нормативні акти, що стосуються особливостей дорожнього руху (перевезення спеціальних вантажів, експлуатація окремих видів транспортних засобів, рух на закритій території і т. ін.) і видаються в установленому порядку, повинні грунтуватися на вимогах цих Правил і не суперечити їм.

1.4. Учасники дорожнього руху та інші особи з метою гарантування безпеки дорожнього руху повинні виконувати вимоги цих Правил.

У випадках, не передбачених цими Правилами, порядок руху повинен бути погоджений з органами Державтоінспекції.

1.5. Учасники дорожнього руху та інші особи повинні виконувати розпорядження, що стосуються порядку руху, співробітників міліції та осіб, уповноважених регулювати рух.

Примітка. Особи, уповноважені регулювати дорожній рух (військові регулювальники, позаштатні працівники міліції, дружинники, громадські автоінспектори працівники дорожньо-експлуатаційної служби, чергові на залізничних переїздах паромних переправах та інші), повинні діяти у межах наданих їм прав і зобов'язані мати відповідне посвідчення та розпізнавальні знаки (нарукавну пов'язку, жезл, круглий диск або прапорець)

1.6. Забороняється знімати, пошкоджувати або загороджувати дорожні знаки та інші технічні засоби організації руху, пошкоджувати покриття доріг, складати або залишати на дорозі будь-які предмети і створювати інші перешкоди для руху. Особа, яка створила перешкоду, повинна негайно вжити можливих заходів для усунення її або попередження про неї інших учасників руху

1.7. За порушення цих Правил встановлено відповідальність відповідно до діючого законодавства.

1.8. Окремі терміни, які є в цих Правилах, мають таке значення:

«Водій» — особа, що керує якимсь транспортним засобом.

«Пішохід» — будь-яка особа, що перебуває поза транспортним засобом на дорозі і не виконує на ній роботу; пішоходами вважаються також особи, які пересуваються в інвалідних колясках без двигуна, ведуть велосипед, везуть санки, візок або дитячу коляску.

«Механічний транспортний засіб» — транспортний засіб, що приводиться в рух двигуном, крім велосипедів з підвісним двигуном і мопедів з робочим об'ємом двигуна менш як 50 см³ і максимальною конструктивною швидкістю руху менш як 40 км/год. Цей

термін охоплює також трамваї, тролейбуси, трактори, мотоколяски, мотонарти та інші самохідні машини і механізми.

«Мотоцикл» — двоколісний механічний транспортний засіб з коляскою або без неї, який має двигун з робочим об'ємом 50 см³ і більше та максимальну конструктивну швидкість 40 км/год і більше. До мотоциклів прирівнюються триколісні механічні транспортні засоби, маса яких без навантаження не перевищує 400 кг.

«Велосипед» — дво- або триколісний транспортний засіб (крім інвалідних колясок), що приводиться в рух мускульною силою осіб, які перебувають на цьому транспортному засобі, або двигуном з робочим об'ємом менш як 50 см³ і максимальною швидкістю руху 40 км/год.

«Причіп» — транспортний засіб, призначений для буксирування його механічним транспортним засобом.

«Напівпричіп» — причіп, зчеплений з механічним транспортним засобом таким чином, що частина його спирається на цей транспортний засіб, який несе на собі значну частину ваги напівпричепа та його вантажу.

«Повна маса» — маса спорядженого транспортного засобу з вантажем і пасажирами, яка встановлюється як допустима технічною характеристикою заводу-виготовлювача.

«Дорога» — будь-яка використовувана для руху дорога, вулиця, провулок тощо по всій ширині (включаючи тротуари, обочини і роздільні смуги).

«Проїзна частина» — частина дороги, призначена для руху транспортних засобів. Дорога може мати кілька проїзних частин, які розмежовані роздільними смугами або розташовані в різних рівнях. Трамвайна колія є межею, яка позначає край проїзної частини для руху нерейкових транспортних засобів у даному напрямку.

«Смуга руху» — будь-яка поздовжня смуга проїзної частини, яка позначена або не позначена поздовжньою розміткою і має ширину, достатню для руху в один ряд механічних транспортних засобів інших, ніж мотоцикли.

«Перехрестя» — територія, утворена дорогами, що перехрещуються (примикають одна до одної або розгалужуються) в одному рівні.

«Залізничний переїзд» — будь-яке перехрещення в одному рівні дороги із залізничними коліями.

«Населений пункт» — забудована територія (місто, селище, село, виселок тощо), в'їзди на яку і виїзди з якої позначені відповідними дорожніми знаками.

«Зупинка» — навмисне припинення руху транспортного засобу на строк менш як 5 хв або на більший період часу, коли це потрібно безпосередньо для посадки чи висадки пасажирів або навантаження чи вивантаження вантажів.

«Стоянка» — зупинка транспортного засобу на строк понад 5 хв, якщо це не пов'язано з необхідністю посадки чи висадки пасажирів або навантаження чи вивантаження вантажів.

«Обгін» — випередження одного або кількох транспортних засобів, що рухаються, пов'язане з виїздом із займаного ряду. Рух транспортних засобів одного ряду з більшою швидкістю, ніж транспортних засобів сусіднього ряду, не розглядається як обгін.

«Уступити дорогу» — вимога, яка означає, що водій не повинен продовжувати або відновлювати рух, а також здійснювати якийсь маневр, коли це може змусити інших водіїв гальмувати або змінювати напрямок руху.

На автомобілях, переобладнаних для ручного керування, повинен бути встановлений розпізнавальний знак — жовтий круг такого ж розміру з вписаним рівностороннім трикутником чорного кольору, вершина якого повернута вниз. Ці розпізнавальні знаки встановлюють спереду і ззаду автомобіля.

28.10. На автомобілях, які належать водіям-лікарям, може бути встановлений розпізнавальний знак — квадрат синього кольору (сторона 140 мм) з вписаним білим кругом (діаметр 125 мм), на який нанесено червоний хрест (висота 90 мм, ширина штриха 25 мм).

28.11. На транспортних засобах, які використовують для навчання водіння, спереду і ззаду повинні бути встановлені розпізнавальні знаки — рівносторонній трикутник білого кольору (сторона від 200 до 300 мм залежно від виду транспортного засобу) з каймою червоного кольору (ширина кайми — 1/10 сторони), у який вписано літеру «у» чорного кольору.

28.12. На задній стінці причепу і напівпричепу повинні бути встановлені два світлоповертальні пристрої червоного кольору, кожний у вигляді рівностороннього трикутника (сторона від 150 до 200 мм) з вершиною, повернутою вгору, розміщені на відстані не більш як 0,4 м від зовнішнього габариту по ширині. На передній стінці причепа повинні бути розміщені так само два великі світлоповертальні пристрої установленої форми.

28.13. На вантажних автомобілях (тракторах) з причепами і напівпричепами всіх типів, а також на зчленованих автобусах і тролейбусах завдовжки понад 12 м над передньою частиною кабіни (кузова) встановлюється розпізнавальний знак автопоїзда — три ліхтарі оранжевого кольору, розташовані посередині кабіни з проміжками між ними від 150 до 300 мм. При русі розпізнавальний знак повинен бути увімкнутий у будь-яку пору доби.

Примітка. Допускається експлуатація розпізнавальних знаків автопоїзда у вигляді рівностороннього трикутника жовтого кольору (сторона 250 мм) з пристроєм для внутрішнього освітлення.

28.14. На автомобілях, якими керують водії, що мають стаж водія до 2 років, на транспортних засобах при перевезенні великовагових і негабаритних вантажів, а також у випадках, коли максимальна швидкість транспортних засобів (у тому числі транспортного засобу з причепом) за технічною характеристикою нижче визначеної пунктами 9.1—9.3 цих Правил, повинен бути розпізнавальний знак обмеження швидкості, який встановлюють (наносять) на транспортний засіб ззаду зліва і він являє собою кольорове зображення знака 3.24 «Обмеження максимальної швидкості», на якому зазначена дозволена швидкість. Діаметр знака від 160 до 250 мм залежно від виду транспортного засобу, ширина кайми — 1/10 діаметра знака.

28.15. На транспортному засобі, який перевозить небезпечні вантажі, спереду і ззаду встановлюють знак у вигляді прямокутника розміром 690×300 мм, права частина якого завширшки 400 мм пофарбована в оранжевий, а ліва — у білий колір, з каймою чорного кольору (ширина 15 мм). На знакові подаються відомості про характер вантажу.

28.16. При перевезенні вантажу, який виступає за габарити транспортного засобу, у передбачених цими Правилами випадках, крайні по ширині спереду і ззаду точки вантажу повинні бути позначені вдень сигнальними щитками або прапорцями розміром 400×400 мм (з нанесеними по діагоналі червоними і білими, що

Примітка. Допускається користування жалюзі або занавісками в легкових автомобілях, якщо на них з обох боків є зовнішні дзеркала заднього виду.

27.2.47. На мотоциклі без коляски немає передбачених конструкцією дуг безпеки.

27.3. Якщо в дорозі виникли технічні несправності, зазначені у пунктах 27.2.5 — 27.2.7, 27.2.13, 27.2.18, 27.2.22, 27.2.25, 27.2.40, а в темну пору доби і в умовах недостатньої видимості — у підпункті 27.2.29 і під час дощу або снігопаду — в підпункті 27.2.36 цих Правил, дальший рух транспортного засобу забороняється.

При виникненні в дорозі інших несправностей, зазначених у пункті 27.2 цих Правил, водій повинен вжити заходів до усунення їх, а якщо це неможливо,— рухатись до місця зупинки з додержанням необхідних застережних заходів.

28. НОМЕРНІ, РОЗПІЗНАВАЛЬНІ ТА ПОПЕРЕДЖУВАЛЬНІ ЗНАКИ, НАПИСИ І ПОЗНАЧЕННЯ

28.1. Власники механічних транспортних засобів повинні зареєструвати їх у Державтоінспекції незалежно від їх технічного стану протягом 5 діб з моменту придбання (одержання) транспортного засобу або виникнення інших обставин, що вимагають реєстрації (перереєстрації).

28.2. На всіх механічних транспортних засобах, причепах і напівпричепах, а також самохідних машинах і механізмах, сконструйованих на шасі автомобілів, повинні бути номерні знаки, які видає Державтоінспекція.

На автомобілях, які доставляються своїм ходом до місця реєстрації або проходять випробування, повинні бути номерні знаки з написом «Транзит» або «Проба».

28.3. На тракторах, тракторних причепах, дорожньо-будівельних та інших самохідних машинах і механізмах не на базі автомобільних шасі повинні бути номерні знаки, що видаються відповідними відомствами.

28.4. На гужових повозках (санях) і велосипедах повинні бути номерні знаки, якщо це визначено рішенням Ради Міністрів союзної (яка не має обласного поділу) або автономної республіки, виконкому крайової або обласної Ради народних депутатів.

28.5. На трамваях і тролейбусах повинні бути нанесені реєстраційні номери, що присвоюються відповідними відомствами.

28.6. На задній стінці кузова вантажних автомобілів, причепів, напівпричепів та автобусів (крім особливо малих) має бути нанесений добре помітний номерний знак: висота цифр — не менш як 300 мм, ширина — не менш як 120 мм, товщина штриха — 30 мм, розміри літер — 2/3 від розміру цифр.

28.7. Забороняється змінювати розміри, форму, колір і розміщення номерних знаків або наносити на них додаткові позначення.

28.8. При перевезенні груп дітей на транспортному засобі спереду і ззаду повинні бути встановлені квадратні розпізнавальні знаки жовтого кольору (сторона від 250 до 300 мм залежно від виду транспортного засобу) з каймою червоного кольору (ширина кайми — 1/10 сторони) і з чорним зображенням символу дорожнього знака 1.21 «Діти».

28.9. На автомобілях, якими керують глухонімі або глухі водії, повинен бути встановлений розпізнавальний знак — жовтий круг діаметром 160 мм з нанесеними всередині трьома чорними кружками діаметром 40 мм, розташованими по кутах уявного рівностороннього трикутника, вершина якого повернута вниз.

«Переважне право (перевага)» — право водія на першочерговий рух у наміченому напрямку по відношенню до інших водіїв

2. ЗАГАЛЬНІ ОБОВ'ЯЗКИ ВОДІЇВ

2.1. Водій механічного транспортного засобу повинен мати при собі:

посвідчення на право керування транспортним засобом даної категорії;

реєстраційні документи на транспортний засіб;

дорожній або маршрутний лист, документи на вантаж, що перевозиться (крім транспортних засобів, які належать індивідуальним власникам);

завірену в установленому порядку довіреність на право керування (коли відсутній власник індивідуального транспортного засобу).

2.2. Водій механічного транспортного засобу, що прибуває в СРСР з іншої країни, а також водій — громадянин СРСР, який виїжджає за кордон, повинен:

мати при собі реєстраційні документи на транспортний засіб і національне або міжнародне посвідчення водія;

мати на транспортному засобі розпізнавальний знак держави, в якій його зареєстровано.

2.3. Водій зобов'язаний:

перед виїздом перевіряти справність і комплектність транспортного засобу, стежити за його станом у дорозі;

при русі на автомобілі, обладнаному ременями безпеки, пристебнути себе і не перевозити пасажирів, не пристебнутих ременями (водії-інваліди, які керують автомобілями з ручним керуванням, водії і пасажири таксі та автомобілів зв'язку, а також автомобілів швидкої медичної допомоги та інших оперативних служб під час руху в населених пунктах можуть не пристібатися ременями);

при керуванні мотоциклом бути в застебнутому мотошоломі і не перевозити пасажирів без застебнутого мотошолома;

в разі потреби подавати першу медичну допомогу і доставляти в лікувальний заклад потерпілих під час дорожньо-транспортної пригоди, а також подавати в дорозі можливу допомогу іншим водіям у випадках, коли виникає небезпека для руху;

зупинятись і надавати транспортний засіб (за винятком спеціальних, дипломатичних і тих, що перевозять небезпечний вантаж, автомобілів):

— медичним працівникам, які прямують у попутному напрямку для подання медичної допомоги, а також незалежно від напрямку руху лікарям і середньому медичному персоналові для проїзду до хворого в тих випадках, коли є загроза його життю, або для транспортування такого хворого у найближчий лікувальний заклад;

— працівникам міліції для виконання невідкладних службових завдань:

— працівникам міліції, дружинникам, громадським автоінспекторам і позаштатним співробітникам Державтоінспекції для доставки у найближчий лікувальний заклад осіб, які потребують невідкладної медичної допомоги;

— працівникам державної лісової охорони (у форменому одягу) і робітникам, які направляються з ними, з засобами пожежогасіння для проїзду в попутному напрямку до місць лісових пожеж або для повернення з цих місць;

зупинятись і надавати працівникам Державтоінспекції вантажні автомобілі для транспортування пошкоджених під час дорожньо-транспортних пригод або несправних транспортних засобів;

передавати працівникам міліції, дружинникам, громадським автоінспекторам і позаштатним співробітникам Державтоінспекції для перевірки посвідчення водія, дорожній (маршрутний) лист, реєстраційні документи на транспортний засіб та документи на вантаж, що перевозиться;

зупинятись і пред'являти дорожній (маршрутний) лист і товарно-транспортні документи працівникам контрольно-ревізорської служби автомобільного транспорту загального користування.

Примітка. Користування транспортним засобом у випадках, передбачених цим пунктом, відповідно до діючого законодавства провадиться без оплати. Працівники міліції, державної лісової охорони, дружинники, громадські автоінспектори і позаштатні співробітники Державтоінспекції, які скористалися транспортним засобом, повинні на вимогу водія видати йому довідку або зробити запис у дорожньому листі (із зазначенням тривалості поїздки, пройденої відстані, свого прізвища, посади, номера посвідчення, назви своєї організації), а медичні працівники, які використовували транспортний засіб для проїзду до хворого у випадках, що загрожують його життю, або для транспортування такого хворого у найближчий лікувальний заклад,— видати талон установленого зразка.

Працівники міліції, дружинники, громадські автоінспектори та позаштатні співробітники Державтоінспекції повинні пред'явити водієві своє посвідчення.

2.4. Водій транспортного засобу, що має спеціальне пофарбування і обладнаний спеціальним звуковим сигналом та проблисковим маячком синього і (або) червоного кольору, при виконанні невідкладного службового завдання може відступати від вказівок розділів 4—6, 9—17, 19 і 20 цих Правил при умові гарантування безпеки руху. Цим же правом користуються водії транспортних засобів, що супроводяться патрульними автомобілями або мотоциклами Державтоінспекції з увімкнутими спеціальними звуковими і (або) проблисковими світловими сигналами.

Інші водії повинні уступити дорогу і в разі потреби зупинитись для забезпечення безперешкодного проїзду транспортних засобів, які подають спеціальні звукові і (або) проблискові світлові сигнали, або супроводжуваних патрульними автомобілями або мотоциклами Державтоінспекції.

При наближенні автомобілів, що супроводяться транспортними засобами з увімкнутими двома або більше проблисковими сигналами, з яких принаймні один червоного кольору, на дорогах, що мають не більше двох смуг для руху в даному напрямку, водії інших транспортних засобів повинні зупинитись біля тротуару або на обочині, а коли їх немає,— біля краю проїзної частини. Поновлювати рух дозволяється тільки після проїзду замикаючого колону автомобіля з увімкнутими двома або більше проблисковими сигналами, з яких принаймні один — зеленого кольору.

Водії дорожніх машин і механізмів, обладнаних проблисковим маячком оранжевого кольору, в процесі виконання робіт можуть відступати від вимог пунктів 5.3.2, 5.3.3, 10.2, 10.3, 10.6 і 19.1 цих Правил при умові гарантування безпеки руху. Проблисковий сигнал оранжевого кольору не дає переваг перед іншими транспортними засобами і є лише засобом попередження про небезпеку Інші водії не повинні створювати перешкод дорожнім машинам та механізмам з увімкнутим проблисковим сигналом оранжевого кольору.

2.5. Водієві забороняється:

керувати транспортним засобом у стані алкогольного або наркотичного сп'яніння;

керувати транспортним засобом у хворобливому або стом-

габаритний ліхтар, світло повинно бути забезпечене з лівого боку транспортного засобу

27.2.30. Не горить стоп-сигнал.

27.2.31. Не працює в установленому режимі покажчик повороту.

27.2.32. Не горить розпізнавальний знак автопоїзда.

27.2.33. Немає передбачених конструкцією транспортного засобу або цими Правилами світлоповертачів.

27.2.34. Не горить ліхтар заднього номерного знака або його освітлення не забезпечує при ясній погоді видимість знака на відстані 20 м.

Примітка. Колір передніх габаритних вогнів має бути білий, а задніх — червоний.

Колір передніх, задніх і бічних покажчиків повороту має бути оранжевий, за винятком транспортних засобів, покажчики повороту яких суміщено з габаритними вогнями

Колір передніх світловідбивачів має бути білий, бічних — оранжевий і задніх — червоний.

Кузов, кабіна, додаткове обладнання

27.2.35. Відсутні передбачені конструкцією транспортного засобу дзеркала заднього виду.

27.2.36. Не працює склоочисник.

27.2.37. Неопломбований (за винятком транспортних засобів, які належать індивідуальним власникам) або несправний спідометр.

27.2.38. Несправний звуковий сигнал або встановлений не передбачений конструкцією даного транспортного засобу багатотональний сигнал з чергуванням тонів.

27.2.39. Несправні замки дверей кузова або кабіни, а також запори бортів вантажної платформи.

27.2.40. Несправний тягово-зчіпний пристрій автомобіля або причепа, опорно-зчіпний пристрій тягача або напівпричепа.

27.2.41. Немає передбаченого конструкцією транспортного засобу грязезахисного фартуха колеса.

27.2.42. Несправний пневматичний привод керування дверима автобуса.

27.2.43. Є значні зовнішні пошкодження деталей кузова і пофарбування металевих поверхонь.

27.2.44. Немає: на автобусі, легковому і вантажному автомобілі— медичної аптечки і вогнегасника; на мотоциклі з коляскою — медичної аптечки; на автомобілі, який перевозить небезпечні вантажі,— медичної аптечки, вогнегасника та інших пристроїв, призначених для ліквідації пожежі і гарантування безпечного перевезення вантажу.

Примітка. Аптечка і вогнегасник повинні бути в закріпленому стані у місцях, визначених заводом—виготовлювачем транспортного засобу. Якщо конструкцією транспортного засобу ці місця не передбачені, аптечка і вогнегасник повинні бути в легкодоступних місцях (розміщення аптечки і вогнегасника у багажнику легкового автомобіля забороняється) В автобусі один вогнегасник повинен бути в кабіні водія, другий — у пасажирському салоні.

27.2.45. На механічному транспортному засобі, за винятком мотоциклів без коляски, немає знака аварійної зупинки або миготливого червоного ліхтаря.

27.2.46. На транспортному засобі встановлені предмети додаткового декоративного обладнання, що обмежують оглядовість з місця водія або шкідливо впливають на учасників дорожнього руху

27.2.8. Важіль (рукоятка) стоянкового гальма не утримується запираючим пристроєм.

27.2.9. Стоянкове гальмо не утримує транспортний засіб незалежно від умов його завантаження на спускові не менш як 16%.

27.2.10. На причепах, які не мають гальм, або при несправності пристроїв, що перешкоджають доторканню дишла поверхні дороги, а також на одновісних причепах (крім розпусків) немає запобіжних ланцюгів (тросів).

Рульове керування

27.2.11. Величина люфта рульового керування перевищує норму, встановлену заводом-виготовлювачем.

27.2.12. Утруднене обертання рульового колеса.

27.2.13. Не закріплені, не зашплінтовані, від'єднались або пошкоджені деталі рульового керування.

27.2.14. Несправний гідропідсилювач рульового керування.

Колеса і шини

27.2.15. Шини вантажного автомобіля і мотоцикла мають залишкову глибину рисунка протектора менш як 1 мм, автобуса і тролейбуса — менш як 2 мм, легкового автомобіля — до індикатора спрацювання, а якщо його немає,— менш як 1,6 мм.

27.2.16. Шина має наскрізне пошкодження або розрив ниток корда.

27.2.17. Шина за розміром і допустимим навантаженням не відповідає моделі транспортного засобу.

27.2.18. Колесо ненадійно закріплено на маточині.

27.2.19. На передній осі міжміського автобуса встановлено шини, відновлені за першою групою ремонту, а на задній осі його — за другою групою ремонту.

27.2.20. На передній осі легкового автомобіля, автобуса (не міжміського), тролейбуса установлено шини, відновлені за другою групою ремонту.

Двигун і трансмісія

27.2.21. Вміст окису вуглецю (CO) або рівень димності у відпрацьованих газах перевищує установлені норми.

27.2.22. Підтікає паливо з системи живлення.

27.2.23. Несправний глушитель або його немає.

27.2.24. Не включається або самовільно виключається передача.

27.2.25. Пошкоджений або вібрує карданний вал.

27.2.26. Немає пристроїв для заглушування перешкод радіоприймові.

Зовнішні світлові прилади

27.2.27. Кількість і розміщення фар (не рахуючи протитуманних) не відповідають передбаченим конструкцією транспортного засобу.

27.2.28. Фари не відрегульовані відповідно до інструкції заводу-виготовлювача.

27.2.29. Не горять фари (не рахуючи протитуманних) або задні габаритні вогні. Як виняток, якщо не горить одна фара або

леному стані, якщо це може поставити під загрозу безпеку руху;

передавати керування транспортним засобом особам, які перебувають у стані алкогольного або наркотичного сп'яніння;

передавати керування транспортним засобом особам, які не мають при собі посвідчення на право керування транспортним засобом даної категорії або не зазначені в дорожньому (маршрутному) листі.

2.6. Під час дорожньо-транспортної пригоди водії, причетні до неї, зобов'язані:

негайно зупинитись, увімкнути аварійну світлову сигналізацію (водночас миготливі покажчики поворотів), а якщо вона несправна або коли її немає, виставити відповідно до вимог пункту 13.8 цих Правил знак аварійної зупинки або миготливий червоний ліхтар і не зрушувати з місця транспортний засіб, а також інші предмети, що мають відношення до пригоди;

в разі потреби подати першу медичну допомогу потерпілим і викликати «Швидку медичну допомогу», зупинити автомобіль, позначений знаком, опис якого подано в пункті 28.10 цих Правил, і скористатися допомогою лікаря, а якщо це неможливо, відправити потерпілих на попутному або відвезти на своєму транспортному засобі у найближчий лікувальний заклад і повідомити там своє прізвище, номерний знак транспортного засобу (з пред'явленням посвідчення водія або іншого документа, який засвідчує особу, і реєстраційного документа на транспортний засіб), після чого повернутись до місця пригоди;

сповістити про те, що трапилось, у міліцію і записати прізвища та адреси очевидців пригоди і чекати прибуття працівників міліції або слідчих органів;

якщо неможливий рух інших транспортних засобів, звільнити проїзну частину, попередньо зафіксувавши положення транспортного засобу і предметів та слідів, що мають відношення до дорожньо-транспортної пригоди.

3. ЗАГАЛЬНІ ОБОВ'ЯЗКИ ПІШОХОДІВ І ПАСАЖИРІВ

3.1. Пішоходи повинні ходити тільки по тротуарах або пішохідних доріжках, а де їх немає,— по обочині або велосипедній доріжці (якщо це не утруднює рух велосипедистів).

Коли тротуару, пішохідної доріжки, обочини, велосипедної доріжки немає або рух по них неможливий, дозволяється йти по краю проїзної частини в один ряд (на дорогах з роздільною смугою по зовнішньому краю). Поза населеними пунктами пішоходи повинні йти назустріч рухові транспортних засобів. Особи, які пересуваються в інвалідних колясках без двигуна, ведуть мотоцикл або велосипед, у таких випадках повинні рухатись за ходом руху транспортних засобів.

3.2. Організовані колони людей повинні рухатися по правій стороні проїзної частини не більш ніж у чотири ряди, не створюючи перешкод для руху транспортних засобів. Попереду і позаду колони з лівого боку повинні бути супровідники з червоними прапорцями, а в темну пору доби і в умовах недостатньої видимості — із засвіченими ліхтарями: спереду — білого світла, ззаду — червоного.

Групи дітей дозволяється водити тільки по тротуарах, пішохідних доріжках, а коли їх немає,— по обочині в світлу пору доби.

3.3. Переходити дорогу пішоходи повинні по підземних пере-

ходах, пішохідних містках, у місцях, позначених розміткою або знаками 5.16.1 і 5.16.2 «Пішохідний перехід».

На ділянках доріг, де немає позначених пішохідних переходів, переходити дорогу дозволяється на перехрестях по лініях тротуарів або обочин, а між ними — під прямим кутом у місцях, де її добре видно.

3.4. У місцях, де рух регулюється, пішоходи повинні керуватися сигналами регулювальника або світлофора.

3.5. У місцях, де рух не регулюється, пішоходи можуть переходити проїзну частину тільки після того, як вони оцінять відстань до транспортних засобів, які наближаються, а також їх швидкість і переконаються в безпеці переходу.

3.6. Переходячи дорогу, пішоходи не повинні затримуватись або зупинятись без потреби. Пішоходи, які не встигли закінчити перехід, повинні чекати дальшого руху на острівці безпеки, а коли його немає,— на лінії, що розділяє транспортні потоки протилежних напрямків.

3.7. При наближенні транспортного засобу, який подає спеціальні звукові і (або) проблискові світлові сигнали червоного і (або) синього кольору, пішоходи повинні негайно звільнити проїзну частину, а ті, що перебувають на тротуарах,— утриматися від переходу.

3.8. Чекати автобуса, тролейбуса, трамвая, таксі дозволяється тільки на посадочних площадках, а де їх немає,— на тротуарі або обочині.

3.9. Пасажирам забороняється перешкоджати зачиняню дверей або відчиняти їх до повної зупинки транспортного засобу.

Посадка і висадка пасажирів дозволяється тільки при повній зупинці транспортного засобу і тільки з боку тротуара, обочини або краю проїзної частини (у кузов вантажного автомобіля — і з боку заднього борту)

3.10. Пасажири не повинні створювати перешкод і відволікати водія від керування транспортним засобом

ДОРОЖНІ ЗНАКИ ТА ЇХ ХАРАКТЕРИСТИКИ (ЗА ГОСТ 10807—78 І ГОСТ 23457—79)

4.1. Попереджувальні знаки

4.1.1. Попереджувальні знаки інформують водія про характер небезпеки і розташування небезпечної ділянки дороги, рух по якій вимагає вжити заходів, які відповідають обстановці.

1.1* «Залізничний переїзд з шлагбаумом». Переїзд через залізницю, обладнаний шлагбаумом.

1.2 «Залізничний переїзд без шлагбаума». Переїзд через залізницю, не обладнаний шлагбаумом.

1.3.1 «Одноколійна залізниця». Позначення не обладнаного шлагбаумом залізничного переїзду через залізницю з однією колією.

1.3.2 «Багатоколійна залізниця». Позначення не обладнаного шлагбаумом залізничного переїзду через залізницю з двома і більше коліями.

1.4.1—1.4.6 «Наближення до залізничного переїзду». Додаткове попередження водіїв про наближення до залізничного переїзду.

1.5 «Перехрещення з трамвайною лінією». Місце перехрещення з трамвайною лінією поза перехрестям.

* Нумерація дорожніх знаків відповідає ГОСТ 10807—78.

27. ТЕХНІЧНИЙ СТАН І ОБЛАДНАННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

27.1. Технічний стан транспортних засобів, які беруть участь у дорожньому русі, повинен відповідати вимогам відповідних Правил технічної експлуатації та інструкцій заводів-виготовлювачів.

27.2. Забороняється експлуатація нерейкових механічних транспортних засобів, причепів і напівпричепів у таких випадках:

Гальма

27.2.1. Під час руху транспортного засобу без навантаження з швидкістю 30 км/год на сухій горизонтальній ділянці дороги з твердим покриттям, що має коефіцієнт зчеплення не менш як 0,6, робоче гальмо не забезпечує рівномірного загальмовування усіх коліс, при цьому транспортний засіб при гальмуванні розгортається на кут понад 8° або займає смугу руху понад 3,5 м.

27.2.2. При одноразовому натисненні на педаль (рукоятку) робочого гальма не забезпечується установлена ефективність гальмування при умовах випробувань, поданих у підпункті 27.2.1 цих Правил:

Вид транспортного засобу	Гальмовий шлях [1] (м), не більш як	Максимальне сповільнення (м/с²), не менш як
Легкові автомобілі та автомобілі, сконструйовані на їх базі	7,2	5,8
Вантажні автомобілі з повною масою, що менша або дорівнює 8 т, а також автопоїзди, сконструйовані на їх базі; автобуси довжиною до 7,5 м	9,5	5,0
Вантажні автомобілі з повною масою більш як 8 т, а також автопоїзди, сконструйовані на їх базі; автобуси довжиною понад 7,5 м	11,0	4,2
Мотоцикли без коляски [2]	7,5	5,5
Мотоцикли з коляскою [2]	8,2	5,0

[1] Гальмовий шлях вимірюється з моменту натиснення на гальмову педаль (рукоятку) до повної зупинки.

[2] При одночасній дії гальм з ножним і ручним приводом.

27.2.3. Підтікає рідина в гідравлічній системі гальм.

27.2.4. Порушена герметичність системи пневматичних гальм, що спричинює спад тиску повітря при непрацюючому компресорі на 0,3 кгс/см² протягом 30 хв при вільному положенні органів керування гальмами або протягом 15 хв при увімкнутих органах керування гальмами.

27.2.5. Не працює манометр системи пневматичних гальм.

27.2.6. Компресор не забезпечує установленого тиску повітря в системі пневматичних гальм.

27.2.7. Відсутня робоча гальмова система причепа (напівпричепа), якщо вона передбачена заводом-виготовлювачем.

ням Ради Міністрів союзної (яка не має обласного поділу) або автономної республіки, виконкому крайової, обласної Ради народних депутатів.

26.3. Велосипед без підвісного двигуна, а також інший дво або триколісний транспортний засіб з робочим об'ємом двигуна менш як 50 см³ і максимальною конструктивною швидкістю менш як 40 км/год повинні мати справні гальма і звуковий сигнал. Під час руху по дорогах у темну пору доби і в умовах недостатньої видимості ці транспортні засоби повинні бути обладнані спереду ліхтарем (фарою) з білим світлом, ззаду — ліхтарем з червоним світлом або червоним світлоповертачем.

26.4. Гужова повозка на пневматичних шинах повинна бути обладнана стоянковим гальмом. Під час руху по дорогах у темну пору доби і в умовах недостатньої видимості на гужовій повозці (санях) повинні бути встановлені спереду ліхтар з білим світлом, ззаду — ліхтар з червоним світлом або червоний світлоповертач Допускається встановлення тільки одного ліхтаря з білим світлом спереду і червоним ззаду з лівого боку повозки (саней).

26.5. Рух по проїзній частині на велосипедах, гужових повозках (санях), верхових тваринах дозволяється тільки в один ряд на відстані не більш як 1 м від її правого краю. Виїзд на більшу відстань допускається тільки для обгону, об'їзду і в дозволених випадках для повороту ліворуч або розвороту. Дозволяється рух по обочині, якщо це не створить перешкод для пішоходів.

26.6. Погоничі повинні спрямовувати тварин якомога ближче до правого краю дороги. У темну пору доби і в умовах недостатньої видимості погоничі стада повинні нести з лівого його боку попереду засвічений ліхтар з білим світлом, позаду — з червоним, а погоничі верхових і в'ючних тварин повинні мати ліхтар, який випромінює вперед біле світло і назад — червоне.

26.7. Водієві велосипеда забороняється:

їздити по тротуарах і пішохідних доріжках;

їздити, не тримаючись за руль;

перевозити пасажирів (за винятком дитини на додатковому сидінні, обладнаному підніжками);

перевозити вантаж, який виступає більш як на 0,5 м по довжині або ширині за габарити велосипеда і може заважати керуванню;

рухатись по дорозі, коли поряд є велосипедна доріжка, позначена знаком 4.5 «Велосипедна доріжка»;

повертати ліворуч або розвертатись на дорогах з трамвайним рухом і на дорогах, які мають більш як одну смугу для руху в даному напрямку.

Забороняється буксирування велосипедів і велосипедами.

26.8. На нерегульованому пересіченні велосипедної доріжки з дорогою велосипедисти повинні уступити дорогу транспортним засобам, які рухаються по цій дорозі.

26.9. Водієві гужової повозки (саней), погоничам в'ючних, верхових тварин, худоби забороняється:

залишати на дорозі тварин без нагляду;

переганяти худобу через залізничні колії і дороги поза спеціально відведеними місцями, а також у темну пору доби і в умовах недостатньої видимості;

вести худобу по дорогах з удосконаленим покриттям.

1.6 «Перехрещення рівнозначних доріг». Місце перехрешення однакових за значенням доріг

1.7 «Перехрещення з круговим рухом». Перехрещення доріг з круговим рухом

1.8 «Світлофорне регулювання». Перехрещення або ділянка дороги, рух на якій регулюється світлофором.

1.9 «Розвідний міст». Розвідний міст або паромна переправа.

1.10 «Виїзд на набережну». Місце, де дорога виходить на набережну або берег якого-небудь водоймища.

1.11.1, 1.11.2 «Небезпечний поворот». Закруглення дороги малого радіуса або з обмеженою видимістю: 1.11.1 — праворуч, 1.11.2 — ліворуч.

1.12.1, 1.12.2 «Небезпечні повороти». Ділянка дороги з небезпечними поворотами: 1.12.1 — з першим поворотом праворуч, 1.12.2 — з першим поворотом ліворуч.

1.13 «Крутий спуск». Спуск з уклоном, величину якого указано на знакові.

1.14 «Крутий підйом». Підйом з уклоном, величину якого указано на знакові.

1.15 «Слизька дорога». Ділянка дороги з підвищеною слизькістю проїзної частини.

1.16 «Нерівна дорога». Ділянка дороги, що має нерівності на проїзній частині (хвилястість, вибоїни, неплавні спряження з мостами та ін.).

1.17 «Викидання гравію». Ділянка дороги з удосконаленим покриттям, на якому під час проведення ремонтних робіт можливе викидання гравію, щебеню та н. з-під коліс транспортних засобів.

1.18.1—1.18.3 «Звуження дороги». Ділянка дороги, на якій ширина проїзної частини зменшується на одну смугу або більше, а також штучна споруда (міст, шляхопровід, тунель та ін.), у межах якої ширина проїзної частини однакова або менша, ніж на підходах до неї: 1.18.1 — з обох сторін, 1.18.2 — праворуч, 1.18.3 — ліворуч.

1.19 «Двосторонній рух». Ділянки дороги (проїзної частини) із зустрічним рухом, якій передувала ділянка дороги (проїзної частини) з одностороннім рухом.

1.20 «Пішохідний перехід». Пішохідний перехід, позначений знаками 5.16.1, 5.16.2 і (або) розміткою 1.14.

1.21 «Діти». Місце, де можлива поява дітей на проїзній частині (близькість шкільного або іншого дитячого закладу).

1.22 «Перехрещення з велосипедною доріжкою». Місце перехрещення з велосипедною доріжкою, позначеною знаком 4.5.

1.23 «Дорожні роботи». Місце проведення робіт на дорозі.

1.24 «Перегін худоби». Ділянка дороги, яку використовують для перегону худоби.

1.25 «Дикі тварини». Місце можливої появи на дорозі диких тварин.

1.26 «Падіння каменів». Ділянка дороги, на якій можуть бути обвали, зсуви, падіння каменів.

1.27 «Бічний вітер». Ділянка дороги, на якій може бути сильний бічний вітер.

1.28 «Низьколітаючі літаки». Ділянка дороги, над якою можливе пролітання літака на невеликій висоті.

1.29 «Тунель». Тунель, у якому немає штучного освітлення, або тунель, видимість в'їзного порталу якого обмежена.

1.30 «Інші небезпеки». Ділянка дороги, на якій є небезпеки, не передбачені іншими попереджувальними знаками.

1.31.1, 1.31.2 «Напрямок повороту». Вказують напрямок руху на закругленні дороги з обмеженою видимістю.

1.31.3 «Напрямок повороту». Вказує напрямки руху на Т-подібному перехрещенні або розгалуженні доріг.

4.1.2. Попереджувальні знаки 1.1, 1.2, 1.5—1.30 поза населеними пунктами встановлюють на відстані від 150 до 300 м, а в населених пунктах — на відстані від 50 до 100 м від початку небезпечної ділянки. В разі потреби знаки встановлюють на іншій відстані, яку в даному випадку вказують на табличці 7.1.1.

Під час проведення короткотермінових робіт на проїзній частині знак 1.23 встановлюють на відстані від 10 до 15 м від місця проведення робіт.

Якщо між попереджувальним знаком і початком небезпечної ділянки є перехрестя, то за цим перехрестям встановлюють повторний знак з табличкою 7.1.1.

Поза населеними пунктами знаки 1.1, 1.2, 1.9, 1.10, 1.21 і 1.23 повторюють. Другий знак встановлюють на відстані не менш як 50 м від початку небезпечної ділянки.

Знаки 1.3.1 і 1.3.2 при наявності на залізничному переїзді світлофорної сигналізації встановлюють на одній опорі з світлофором, а коли її немає,— на відстані не менш як 20 м від найближчої рейки.

Знаки 1.4.1 — 1.4.3 встановлюють з правого боку дороги, а знаки 1.4.4—1.4.6 — з лівого. Знаки 1.4.1 і 1.4.4 — під першим за ходом руху знаком 1.1 або 1.2, знаки 1.4.3 і 1.4.6 — під другим знаком 1.1 або 1.2, а знаки 1.4.2 і 1.4.5 — самостійно, на однаковій відстані між першим і другим знаком 1.1 або 1.2.

Знаки 1.31.1 і 1.31.2 встановлюють із зовнішнього боку закруглення, знак 1.31.3 на Т-подібному перехресті — проти переїзду, який не продовжується; на розгалуженні доріг — безпосередньо за місцем, де розгалужуються проїзні частини доріг.

4.2. Знаки пріоритету

4.2.1. Знаки пріоритету вказують на черговість проїзду перехресть, перехрещень окремих проїзних частин, а також вузьких ділянок доріг.

2.1 «Головна дорога». Дорога, по якій надано переважне право проїзду нерегульованих перехресть.

2.2 «Кінець головної дороги». Кінець дороги, позначеної знаком 2.1.

2.3.1 «Перехрещення з другорядною дорогою». Місце перехрещення головної дороги з другорядною.

2.3.2, 2.3.3 «Примикання другорядної дороги». Місце примикання до головної дороги другорядної: 2.3.2 — праворуч, 2.3.3 — ліворуч.

2.4 «Уступіть дорогу». Місце, де водій повинен уступити дорогу транспортним засобам, що рухаються по дорозі, яка перехрещується, а при наявності таблички 7.13 «Напрямок головної дороги» — транспортним засобам, що рухаються по головній дорозі.

2.5 «Рух без зупинки заборонено». Забороняється рух без зупинки перед стоп-лінією, а коли її немає,— перед знаком. Водій повинен уступити дорогу транспортним засобам, що рухаються по дорозі, яка перехрещується, а при наявності таблички 7.13 «Напрямок головної дороги» — транспортним засобам, що рухаються по головній дорозі.

25. ПЕРЕВЕЗЕННЯ ВАНТАЖІВ

25.1. Вантаж має бути розміщено і при потребі закріплено на транспортному засобі так, щоб він:

не створював небезпеки для пішоходів та інших учасників руху, не випадав і не волочився;

не обмежував водієві оглядовості;

не порушував стійкості транспортного засобу і не утруднював керування ним;

не закривав світлові прилади, в тому числі стоп-сигнали і покажчики поворотів, світлоповертальні пристрої, номерні і розпізнавальні знаки, а також сигнали, які подають рукою;

не спричинював шуму, не піднімав пилу і не створював інших незручностей.

У населених пунктах з 0 до 6 год забороняються вантажні і розвантажні роботи, які створюють шум.

24.2. Вантаж має бути позначено відповідно до пункту 28.16 цих Правил, якщо:

він виступає за габарити транспортного засобу спереду або ззаду більш як на 1 м;

крайня точка його по ширині знаходиться на відстані більш як 0,4 м від зовнішнього краю переднього або заднього габаритного вогню.

25.3. В органах Державтоінспекції повинен бути одержаний дозвіл на перевезення особливо цінних, небезпечних і великовагових вантажів, а також на рух транспортного засобу, якщо його розміри з вантажем або без вантажу перевищують хоч би один з таких: по висоті — 3,8 м від поверхні дороги, по ширині — 2,5 м, по довжині — 20 м для автопоїзда з одним причепом (напівпричепом), 24 м для автопоїзда з двома або більше причепами, або якщо вантаж виступає за задню точку габариту транспортного засобу більш як на 2 м.

25.4. На транспортному засобі, що здійснює перевезення великогабаритних, великовагових або небезпечних вантажів, у світлу пору доби незалежно від умов видимості, повинно бути увімкнуте ближнє світло фар.

25.5. На транспортному засобі, що здійснює перевезення небезпечних вантажів, повинні бути встановлені спереду і ззаду спеціальні знаки, передбачені пунктом 28.15 цих Правил.

26. ДОДАТКОВІ ВИМОГИ ДО РУХУ ВЕЛОСИПЕДИСТІВ, ГУЖОВИХ ПОВОЗОК І ПРОГОНУ ТВАРИН

26.1. Керувати велосипедом без підвісного двигуна, гужовою повозкою (саньми), бути погоничем в'ючних, верхових тварин або стада під час руху по дорогах дозволяється особам, не молодшим від 14 років, а дво- або триколісним транспортним засобом з робочим об'ємом двигуна менш як 50 см ^{3} і максимальною конструктивною швидкістю менш як 40 км/год — особам, не молодшим від 16 років.

Примітка. За рішенням Ради Міністрів союзної (яка не має обласного поділу) або автономної республіки, виконкому крайової, обласної Ради народних депутатів мінімальний вік може бути знижено відповідно до 12 і 14 років.

26.2. Водій велосипеда або гужової повозки (саней) повинен мати при собі документ, який підтверджує знання цих Правил, а транспортний засіб — номерний знак, якщо це визначено рішен-

23.3. На механічних транспортних засобах, на яких провадиться навчання, повинні бути встановлені розпізнавальні знаки відповідно до пункту 28.11 цих Правил.

Навчальні автомобілі шкіл, курсів і гуртків, крім того, обладнують додатковими педалями зчеплення і гальма та дзеркалом заднього виду для того, хто навчає

24. ПЕРЕВЕЗЕННЯ ЛЮДЕЙ

24.1. Перевезення людей, як правило, має здійснюватись на транспортних засобах, спеціально для цього призначених.

Перед початком руху водій повинен переконатися в тому, що створено умови для безпечного перевезення, проінструктувати пасажирів про порядок посадки й висадки і попередити їх, що стояти в кузові під час руху автомобіля заборонено.

Водії трамвая, тролейбуса та автобуса повинні починати рух тільки із зачиненими дверима і не відчиняти їх до повної зупинки.

24.2. Перевезення груп людей у кузові вантажного автомобіля дозволяється найбільш дисциплінованим і досвідченим водіям, які мають стаж безперервної роботи водієм не менш як три роки (для військових водіїв не менш як 10 місяців при наявності спеціального посвідчення), і може здійснюватись при додержанні таких вимог:

кузов обладнано сидіннями, укріпленими на відстані не менш як 15 см до верхнього краю бортів, а сидіння, розташовані уздовж заднього або бічного борта,— міцними спинками;

кількість людей, що їх перевозять, не перевищує кількості обладнаних місць для сидіння;

коли поза кабіною є легкознімний вогнегасник місткістю не менше двох літрів.

Примітка. При перевезенні груп дітей у вантажному автомобілі треба, щоб у кузові було не менше двох дорослих.

24.3. Проїзд у кузові вантажного автомобіля, не обладнаного для перевезення груп людей, дозволяється тільки особам, які супроводять вантаж або їдуть за його одержанням, при умові, що вони забезпечені зручним місцем, розташованим нижче від рівня бортів.

24.4. В усіх випадках швидкість руху вантажного автомобіля, у кузові якого перебувають люди (незалежно від їх кількості), не повинна перевищувати 60 км/год.

24.5. Забороняється перевозити людей:

поза кабіною автомобіля-самоскида, автомобіля-цистерни, трактора та інших спеціалізованих автомобілів, самохідних машин і механізмів, конструкція яких не пристосована для перевезення людей, а також в кузові вантажного мотоцикла;

на вантажному причепі (напівпричепі) та у причепі-дачі;

понад кількість, передбачену технічною характеристикою транспортного засобу, не рахуючи дітей, які не досягли 12-річного віку;

на передньому сидінні легкового автомобіля і на задньому сидінні мотоцикла — дітей, які не досягли 12-річного віку.

Примітка. Допускається перевозити дітей на передньому сидінні в спеціальних дитячих автомобільних сидіннях, які закріплюються відповідно до інструкції щодо їх застосування.

24.6. При перевезенні груп дітей на автобусі або вантажному автомобілі спереду і ззаду мають бути встановлені розпізнавальні знаки відповідно до пункту 28.8 цих Правил, а в світлу пору доби, крім того, увімкнуте ближнє світло фар.

2.6 «Перевага зустрічного руху». Забороняється в'їзд на вузьку ділянку дороги, якщо це може утруднити зустрічний рух. Водії повинні уступити дорогу зустрічним транспортним засобам, що перебувають на вузькій ділянці дороги або протилежному під'їзді до неї.

2.7 «Перевага перед зустрічним рухом». Вузька ділянка дороги, під час руху по якій водій користується перевагою перед зустрічними транспортними засобами.

4.2.2. Знаки пріоритету встановлюють:

2.1 і 2.2 — відповідно на початку і в кінці дороги, знак 2.1 повторюють перед перехрестями;

2.3.1 — 2.3.3 — поза населеними пунктами на відстані від 150 до 300 м, а в населених пунктах — на відстані від 50 до 100 м від перехрестя;

2.4 і 2.5 — безпосередньо перед перехрестям; поза населеними пунктами, за винятком доріг без покриття, знакам 2.4 і 2.5 передує знак 2.4 з табличкою 7.1.1 або 7.1.2 відповідно; знак 2.5 встановлюють біля залізничного переїзду, що не охороняється;

2.6 і 2.7 — безпосередньо перед вузькою ділянкою дороги.

4.3. Заборонні знаки

4.3.1. Заборонні знаки вводять або відміняють певні обмеження руху.

3.1 «В'їзд заборонено». Забороняється в'їзд усіх транспортних засобів.

3.2 «Рух заборонено». Забороняється рух усіх транспортних засобів.

3.3 «Рух механічних транспортних засобів заборонено». Забороняється рух усіх механічних транспортних засобів, за винятком двоколісних мотоциклів без коляски.

3.4. «Рух вантажних автомобілів заборонено». Забороняється рух вантажних автомобілів і составів транспортних засобів (вантажних автомобілів з причепом або напівпричепом) з повною масою понад 3,5 т (якщо на знакові не вказана маса) або з повною масою, яка перевищує вказану на знакові, а також тракторів, самохідних машин і механізмів. За повну масу состава транспортних засобів слід брати суму повної маси вантажного автомобіля і повну масу причепа або напівпричепа.

Знак 3.4 не забороняє рух вантажних автомобілів, які мають похилу білу смугу на бортах, або тих автомобілів, що перевозять групи людей, а також вантажних таксі.

3.5 «Рух мотоциклів заборонено». Забороняється рух мотоциклів.

3.6 «Рух тракторів заборонено». Забороняється рух тракторів, самохідних машин і механізмів.

3.7 «Рух з причепом заборонено». Забороняється рух вантажних автомобілів і тракторів з причепами або напівпричепами будь-якого типу, а також усяке буксирування механічних транспортних засобів.

3.8 «Рух гужових повозок заборонено». Забороняється рух гужових повозок (саней), тварин під сідлом або в'юком, а також проганяння худоби.

3.9 «Рух на велосипедах заборонено». Забороняється рух на велосипедах.

3.10 «Прохід закрито». Забороняється рух пішоходів.

3.11 «Обмеження маси». Забороняється рух транспортних засо-

бів, у тому числі тягачів з причепами або напівпричепами, загальна фактична маса яких (включаючи масу пасажирів і вантажу) більша від указаної на знакові.

3.12 «Обмеження навантаження на вісь». Забороняється рух транспортних засобів, у яких навантаження на будь-яку вісь більше від указаного на знакові.

3.13 «Обмеження висоти». Забороняється рух транспортних засобів, габаритна висота яких (з вантажем або без вантажу) більша від указаної на знакові.

3.14 «Обмеження ширини». Забороняється рух транспортних засобів, габаритна ширина яких (з вантажем або без вантажу) більша від указаної на знакові.

3.15 «Обмеження довжини». Забороняється рух транспортних засобів (составів транспортних засобів), габаритна довжина яких (з вантажем або без вантажу) більша від указаної на знакові.

3.16 «Обмеження мінімальної дистанції». Забороняється рух транспортних засобів з дистанцією між ними меншою, ніж указана на знакові.

3.17 «Таможня». Забороняється проїзд без зупинки біля таможні (контрольного пункту).

3.18.1 «Поворот праворуч заборонено». Забороняється поворот праворуч.

3.18.2 «Поворот ліворуч заборонено». Забороняється поворот ліворуч, розворот не забороняється.

3.19 «Розворот заборонено». Забороняється розворот, поворот ліворуч не забороняється.

3.20 «Обгін заборонено». Забороняється обганяти всі транспортні засоби, крім поодиноких, що рухаються з швидкістю менш як 30 км/год, двоколісних мотоциклів без коляски та велосипедів.

3.21 «Кінець зони заборони обгону». Позначення кінця зони дії знака 3.20.

3.22 «Обгін вантажним автомобілям заборонено». Забороняється вантажним автомобілям, повна маса яких перевищує 3,5 т, обганяти усі транспортні засоби, крім поодиноких, що рухаються з швидкістю менш як 30 км/год, двоколісних мотоциклів без коляски і велосипедів.

3.23 «Кінець зони заборони обгону вантажним автомобілям». Позначення кінця зони дії знака 3.22.

3.24 «Обмеження максимальної швидкості». Забороняється рух з швидкістю (км/год), яка перевищує указану на знакові.

3.25 «Кінець зони обмеження максимальної швидкості». Позначення кінця зони дії знака 3.24.

3.26 «Подавання звукового сигналу заборонено». Забороняється користуватися звуковими сигналами. Як виняток, дозволяється подавання звукового сигналу для запобігання дорожньо-транспортній пригоді.

3.27 «Зупинка заборонена». Забороняється зупинка і стоянка транспортних засобів.

3.28 «Стоянка заборонена». Забороняється стоянка транспортних засобів.

3.29 «Стоянка заборонена по непарних числах». Забороняється стоянка транспортних засобів по непарних числах місяця.

3.30 «Стоянка заборонена по парних числах». Забороняється стоянка транспортних засобів по парних числах місяця.

Швидкість при буксируванні не повинна перевищувати 50 км/год.

22.2. При буксируванні з застосуванням жорсткого або гнучкого зчеплення за кермом буксируваного транспортного засобу повинен бути водій, крім випадку, коли конструкція жорсткого зчеплення забезпечує рух буксируваного по колії транспортного засобу, який буксирує.

22.3. При буксируванні на гнучкому зчепленні у буксируваного транспортного засобу повинні бути справні гальма і рульове керування, а при буксируванні на жорсткому зчепленні — рульове керування. Транспортний засіб з несправним рульовим керуванням буксирують за допомогою його часткового навантаження.

Примітка. Жорстке зчеплення повинно забезпечувати відстань між транспортними засобами не більш як 4 м, гнучке — у межах 4—6 м. При гнучкому зчепленні сполучну ланку через кожний метр позначають сигнальними щитками або прапорцями відповідно до пункту 28.16 цих Правил.

22.4. Буксирування забороняється:

під час ожеледі на гнучкому зчепленні;

при загальній довжині поїзда зчеплених транспортних засобів, яка перевищує 24 м;

двоколісними мотоциклами без колясок і їх самих;

транспортного засобу з несправною робочою гальмовою системою, якщо маса буксируваного транспортного засобу перевищує половину загальної фактичної маси транспортного засобу, який буксирує:

двох або більше механічних транспортних засобів одночасно.

Примітка. Як виняток дозволяється одночасне буксирування двох механічних транспортних засобів за допомогою часткового навантаження або на жорсткому зчепленні. У цьому разі порядок буксирування визначає транспортуюча організація, погоджуючи з місцевою Державтоінспекцією.

22.5. При буксируванні в світлу пору доби незалежно від умов видимості на транспортному засобі, що буксирує, повинно бути увімкнуте ближнє світло фар, а на буксируваному у будь-яку пору доби — габаритні вогні.

22.6. При буксируванні на гнучкому або жорсткому зчепленні забороняється перевозити людей у буксируваному автобусі, тролейбусі і в кузові буксируваного вантажного автомобіля. При буксируванні за допомогою часткового навантаження забороняється перебування людей у кабіні або кузові буксируваного транспортного засобу, а також у кузові транспортного засобу, що буксирує.

23. НАВЧАЛЬНА ЇЗДА

23.1. Навчальна їзда на дорогах дозволяється тільки з інструктором (навчаючим) при достатніх навичках керування у того, хто навчається, який повинен знати і виконувати вимоги цих Правил.

Примітка. Навчаючий повинен знати затверджений виконкомом місцевої Ради народних депутатів перелік ділянок доріг, на яких навчальну їзду заборонено.

23.2. Інструктори навчальної їзди шкіл, курсів, гуртків повинні мати документ на право навчати водіння.

Навчати водіння в індивідуальному порядку може водій із стажем не менш як три роки, причому тому, хто навчається на легковому автомобілі, повинно бути не менш як 16 років, а на мотоциклі — не менш як 14 років.

21. КОРИСТУВАННЯ ОСВІТЛЮВАЛЬНИМИ ПРИЛАДАМИ

21.1. У темну пору доби на неосвітлених ділянках доріг рух дозволяється тільки з ближнім або дальнім світлом фар, а на освітлених — з ближнім світлом фар і (або) габаритними вогнями.

21.2. При русі вдень в умовах недостатньої видимості, а також у тунелях на транспортному засобі повинно бути увімкнуте ближнє світло фар.

Примітка. Умовами недостатньої видимості вважають метеорологічні умови (туман, дощ, снігопад та ін.), коли відстань видимості менша від 300 м.

21.3. Дальнє світло має бути переключене на ближнє не менш як за 150 м до транспортного засобу, що рухається назустріч, а також в усіх випадках, коли воно може осліпити інших водіїв, у тому числі й тих, що рухаються в попутному напрямку. При осліпленні водій повинен, не змінюючи смугу для руху, знизити швидкість або зупинитися і ввімкнути аварійну сигналізацію.

21.4. Під час зупинки і стоянки на неосвітлених ділянках дороги в темну пору доби або в умовах недостатньої видимості на механічному транспортному засобі мають бути увімкнуті габаритні або стояночні вогні. Якщо вони несправні або їх немає, транспортний засіб поза населеними пунктами має бути відведений за межі дороги, а якщо це неможливо,— водій механічного транспортного засобу (крім мотоцикла без коляски) повинен увімкнути аварійну сигналізацію, а якщо її немає або вона несправна,— виставити на відстані 25—30 м позаду транспортного засобу знак аварійної зупинки або миготливий червоний ліхтар.

21.5. Протитуманні фари дозволяється використовувати в темну пору доби, в умовах недостатньої видимості, в тунелях, а також замість ближнього світла фар у випадках, передбачених пунктами 8.5, 18.4, 22.5, 24.6 і 25.4 цих Правил. Протитуманними фарами можна користуватися окремо і разом з ближнім або далеким світлом.

Примітка. Автомобілі обладнують двома протитуманними фарами, мотоцикли — однією. Увімкнення їх має бути забезпечено разом з габаритними ліхтарями та освітленням номерного знака. Протитуманні фари повинні бути розміщені на висоті не менш як 250 мм від покриття дороги, але не вище від фар ближнього світла, симетрично щодо поздовжньої осі транспортного засобу і не далі як за 0,4 м від зовнішнього габариту по ширині.

21.6. Фарою-прожектором або фарою-шукачем можна користуватися тільки поза населеними пунктами, коли немає зустрічних транспортних засобів.

У населених пунктах такими фарами можуть користуватися водії спеціальних автомобілів (пожежних, швидкої медичної допомоги та ін.) при виконанні службових завдань.

Примітка. Забороняється установлювати фари-прожектори і фари-шукачі, якщо це не передбачено заводом—виготовлювачем транспортного засобу.

21.7. Задні протитуманні ліхтарі застосовують тільки в умовах недостатньої видимості.

Примітка. На автомобілі встановлюють один або два задні протитуманні ліхтарі червоного кольору на висоті 0,4—1,2 м. Увімкнення їх повинно бути забезпечено разом із габаритними ліхтарями і освітленням номерного знака.

22. БУКСИРУВАННЯ МЕХАНІЧНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

22.1. Буксирування дозволяється здійснювати на зчепленні або за допомогою часткового навантаження на платформу чи на спеціальний опорний пристрій транспортного засобу, який буксирує.

3.31 «Кінець зони всіх обмежень». Позначення кінця зони дії одночасно кількох знаків з таких: 3.16, 3.20, 3.22, 3.24, 3.26 — 3.30.

4.3.2. Заборонні знаки встановлюють безпосередньо перед ділянками доріг, на яких вводиться відповідне обмеження, або в місцях, де воно відміняється. Заборонні знаки встановлюють попередньо, з табличкою 7.1.1.

4.3.3. Дія знаків не поширюється:

3.1 — 3.3, 3.18, 3.19, 3.27 — на транспортні засоби загального користування (автобуси, тролейбуси, трамваї, маршрутні таксі), що рухаються за встановленими маршрутами;

3.2, 3.3, 3.27 — 3.30 — на легкові автомобілі з ручним керуванням і мотоколяски, якими керують інваліди;

3.2—3.8 — на відповідні транспортні засоби, які обслуговують підприємства, що знаходяться у позначеній зоні, або належать громадянам, які проживають у цій зоні, а 3.2—3.4 — і на таксі при доставці пасажирів або вантажів у позначену зону;

3.28—3.30 — на таксі з включеним таксометром.

4.3.4. Дія знаків 3.18.1 і 3.18.2 поширюється на перехрещення проїзних частин, перед яким встановлено знак.

Зона дії знаків 3.16, 3.20, 3.22, 3.24, 3.26 — 3.30 поширюється від місця установлення знака до найближчого перехрестя за знаком, а в населених пунктах при відсутності перехрестя — до кінця населеного пункту.

Зона дії знаків може бути зменшена:

для знаків 3.16 і 3.26 застосуванням таблички 7.2.1;

для знаків 3.20, 3.22, 3.24 встановленням в кінці зони їх дії відповідно знаків 3.21, 3.23, 3.25 чи застосуванням таблички 7.2.1. Зона дії знака 3.24 може бути зменшена установленням знака 3.24 з іншим значенням максимальної швидкості руху;

для знаків 3.27—3.30 встановленням у кінці зони їх дії повторних знаків 3.27—3.30 з табличкою 7.2.3 або застосуванням таблички 7.2.2. Знак 3.27 застосовують разом з розміткою 1.4, а знак 3.28 — з розміткою 1.10, при цьому зону дії знаків визначають протяжністю лінії розмітки.

Дія знаків 3.10, 3.27—3.30 поширюється тільки на той бік дороги, на якому вони встановлені.

4.4. Наказові знаки

4.4.1. Наказові знаки вводять або відміняють певні режими руху.

4.1.1 «Рух прямо», 4.1.2 «Рух праворуч», 4.1.3 «Рух ліворуч», 4.1.4 «Рух прямо або праворуч», 4.1.5 «Рух прямо або ліворуч», 4.1.6 «Рух праворуч або ліворуч». Дозволяється рух тільки в напрямках, показаних стрілками. Знаки, які дозволяють поворот ліворуч, дозволяють і розворот. Застосовують знаки 4.1 з конфігурацією стрілок, що відповідає напрямкам руху, які потрібні на конкретному перехрещенні.

Дія знаків 4.1 не поширюється на транспортні засоби загального користування, що рухаються за встановленим маршрутом.

4.2.1 «Об'їзд перешкоди праворуч», 4.2.2 «Об'їзд перешкоди ліворуч», 4.2.3 «Об'їзд перешкоди праворуч або ліворуч». Об'їзд перешкоди дозволяється з боку (боків), показаного стрілкою (стрілками).

4.3 «Круговий рух». Дозволяється рух тільки в показаному стрілками напрямку.

4.4 «Рух легкових автомобілів». Дозволяється рух транспортних засобів загального користування, що рухаються за встановленими маршрутами, легкових автомобілів, мотоциклів і автобусів, а також інших транспортних засобів, що обслуговують підприємства, які знаходяться у зазначеній зоні.

4.5. «Велосипедна доріжка». Дозволяється рух тільки на велосипедах. По велосипедній доріжці можуть рухатися також пішоходи (якщо немає тротуару або пішохідної доріжки).

4.6 «Пішохідна доріжка». Дозволяється рух тільки пішоходам

4.7 «Обмеження мінімальної швидкості». Дозволяється рух тільки з указаною або більшою швидкістю (км/год).

4.8 «Кінець зони обмеження мінімальної швидкості». Позначення кінця зони дії знака 4.7

4.4.2. Наказові знаки установлюють безпосередньо перед ділянками доріг, на яких вводиться відповідний режим руху, або в місцях, де він відміняється.

Дія знаків 4.1.1—4.1.6 поширюється на перехрещення проїзних частин, перед яким установлено знак.

Дія знака 4.1.1, встановленого на початку ділянки дороги, поширюється до найближчого перехрестя. Знак не забороняє повороти праворуч у двори.

4.5. Інформаційно-вказівні знаки

4.5.1. Інформаційно-вказівні знаки інформують про особливості режиму руху або про розташування в напрямку руху населених пунктів та інших об'єктів.

5.1 «Автомагістраль». Дорога, на якій діють вимоги цих Правил дорожнього руху, що встановлюють порядок руху по автомагістралях.

5.2 «Кінець автомагістралі». Кінець дороги, позначеної знаком 5.1.

5.3 «Дорога для автомобілів». Дорога, призначена для руху тільки автомобілів, автобусів і мотоциклів.

5.4 «Кінець дороги для автомобілів». Кінець дороги, позначеної знаком 5.3.

5.5 «Дорога з одностороннім рухом». Дорога (проїзна частина), по якій рух транспортних засобів по всій ширині здійснюють в одному напрямку.

5.6 «Кінець дороги з одностороннім рухом». Кінець дороги (проїзної частини), позначеної знаком 5.5.

5.7.1, 5.7.2 «Виїзд на дорогу з одностороннім рухом». Виїзд на дорогу з одностороннім рухом.

5.8.1 «Напрямок руху по смугах». Кількість смуг і дозволені напрямки руху по кожній смузі.

5.8.2 «Напрямок руху по смузі». Дозволені напрямки руху по смузі.

Знаки 5.8.1, 5.8.2, що дозволяють поворот ліворуч з крайньої лівої смуги, дозволяють і розворот з цієї смуги.

5.8.3, 5.8.4 «Початок смуги». Початок додаткової смуги на підйомі або смуги гальмування — 5.8.3, на трисмуговій дорозі початок відрізку середньої смуги, призначеного для руху в даному напрямку,— 5.8.4.

На знакові 5.8.3, встановленому перед додатковою смугою на підйомі, може бути зображений знак 4.7 «Обмеження мінімальної швидкості», у такому випадку, якщо транспортний засіб не може

18. ОСОБЛИВІ УМОВИ РУХУ

18.1. На дорозі, позначеній знаками 5.5 «Дорога з одностороннім рухом», 5.7.1, 5.7.2 «Виїзд на дорогу з одностороннім рухом» рух транспортних засобів здійснюють тільки в напрямку, показаному знаками.

18.2. На дорозі, позначеній знаками 5.10.1 «Дорога із смугою для транспортних засобів загального користування», 5.10.2, 5.10.3 «Виїзд на дорогу із смугою для транспортних засобів загального користування», забороняється рух інших транспортних засобів на смузі, виділеній для зустрічного руху транспортних засобів загального користування, а також зупинка і стоянка на цій смузі.

18.3. На дорозі, де права смуга позначена знаком 5.9 «Смуга для транспортних засобів загального користування» і дорожньою розміткою 1.23, рух і стоянка інших транспортних засобів на цій смузі забороняються.

Як виняток, коли немає суцільної лінії розмітки, дозволяється заїжджати на зазначену смугу при виїзді на дорогу, перестроюванні для повороту праворуч, а також для посадки і висадки пасажирів.

18.4. На транспортному засобі загального користування під час руху по спеціально виділеній смузі назустріч загальному потокові транспортних засобів у світлу пору доби незалежно від умов видимості повинно бути увімкнуте ближнє світло фар.

19. РУХ ПО АВТОМАГІСТРАЛЯХ

19.1. На дорозі, позначеній знаком 5.1 «Автомагістраль», забороняються:

рух пішоходів, велосипедистів і транспортних засобів, максимальна швидкість яких за технічною характеристикою менша як 40 км/год;

зупинка поза спеціально виділеною смугою або місцями, позначеними дорожніми знаками 5.15 «Місце стоянки» або 6.11 «Місце відпочинку»;

розворот, в'їзд на роздільну смугу і розриви в ній;

рух заднім ходом;

рух вантажних автомобілів, повна маса яких перевищує 3,5 т, далі другої смуги;

навчальна їзда.

19.2. Виїжджаючи на автомагістраль, водій повинен уступити дорогу транспортним засобам, які рухаються по ній.

20. РУХ НА КРУТИХ СПУСКАХ

20.1. На ділянках доріг, позначених знаком 1.13 «Крутий спуск», забороняється рух з виключеними зчепленням або передачею.

20.2. Якщо на ділянках доріг, позначених знаком 1.13 «Крутий спуск», зустрічний роз'їзд утруднений, водій транспортного засобу, що рухається під уклін, повинен уступити дорогу транспортним засобам, що рухаються на підйом.

ли відкритий шлагбаум чи незасвічені сигнали світлофора, якщо до переїзду наближається поїзд (локомотив, дрезина).

Перед тим як відновити рух, водій повинен знову переконатися в тому, що до переїзду не наближається поїзд.

17.3. Для пропускання поїзда, який наближається, і в тому разі, коли рух через переїзд заборонено, водій повинен зупинитися не ближче як за 5 м до шлагбаума або світлофора, а коли їх немає,— не ближче як за 10 м до першої рейки.

17.4. Коли перед переїздом немає розмітки, яка визначає кількість смуг руху, або знака 5.8.1, рух транспортних засобів через переїзд дозволяється тільки в один ряд.

17.5. Гужові обози повинні проїжджати через переїзд по черзі групами не більш як три повозки (сани) у кожній; запобіжних заходів повинен вживати водій кожної повозки.

Стадо тварин поділяють на групи такої чисельності, щоб з урахуванням кількості погоничів можна було забезпечити швидке і безпечне проганяння кожної групи через переїзд.

17.6. При вимушеній зупинці на переїзді водій повинен висадити людей і негайно вжити всіх залежних від нього заходів для звільнення переїзду. Якщо транспортний засіб не вдається видалити з переїзду, то водій повинен:

коли є можливість, послати двох чоловік уздовж колій в обидва боки від переїзду на 1000 м (якщо одного, то в бік гіршої видимості колії), пояснивши, як подавати сигнал зупинки машиністові поїзда, що наближається;

залишатися біля транспортного засобу і подавати сигнали загальної тривоги;

при появі поїзда (локомотива, дрезини) бігти йому назустріч, подаючи сигнал зупинки.

Примітка. Сигналом зупинки є коловий рух руки (удень — з куском яскравої тканини або яким-небудь добре помітним предметом, уночі — з факелом або ліхтарем).

Сигналом загальної тривоги є серії з одного довгого і трьох коротких звукових сигналів.

17.7 Тільки з дозволу начальника дистанції колії залізниці допускається рух через переїзд:

транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів, ширина яких більш як 5 м або висота від поверхні дороги більш як 4,5 м (з вантажем або без вантажу);

автопоїздів, довжина яких перевищує з одним причепом (напівпричепом) 20 м, а з двома і більше причепами — 24 м;

спеціальних транспортних засобів, які перевозять особливо важкі вантажі;

тихохідних машин і механізмів, швидкість руху яких менш як 5 км/год, а також тракторних саней-волокуш.

Заявка має бути подана не пізніше як за 24 год до перевезення.

17.8. Водієві забороняється:

провозити через переїзд у нетранспортному положенні сільськогосподарські, дорожні, будівельні та інші машини і механізми;

пересікати залізничні колії у невизначених місцях;

самовільно відкривати шлагбаум або об'їжджати його.

продовжувати рух по основній смузі з указаною або більшою швидкістю, водій повинен перестроїтись праворуч на додаткову смугу.

5.8.5, 5.8.6 «Кінець смуги». Кінець додаткової смуги на підйомі або смуги розгону — 5.8.5; на трисмуговій дорозі кінець відрізка середньої смуги, призначеного для руху в даному напрямку,— 5.8.6.

5.8.7, 5.8.8 «Напрямок руху по смугах». Напрямок руху по кожній смузі трисмугової дороги.

На знакові 5.8.7 може бути зображений знак, що забороняє рух одного з видів транспортних засобів; у такому випадку по середній смузі забороняється рух відповідних транспортних засобів.

5.9 «Смуга для транспортних засобів загального користування». Смуга, що призначена для руху тільки транспортних засобів загального користування (автобусів, тролейбусів, маршрутних таксі), що рухаються за встановленими маршрутами попутно загальному потокові транспортних засобів.

5.10.1 «Дорога із смугою для транспортних засобів загального користування». Дорога, по якій рух транспортних засобів загального користування, що рухаються за встановленими маршрутами, здійснюється по спеціально виділеній смузі назустріч загальному потокові транспортних засобів.

5.10.2, 5.10.3 «Виїзд на дорогу із смугою для транспортних засобів загального користування». Виїзд на дорогу, по якій рух транспортних засобів загального користування, що рухаються за встановленими маршрутами, здійснюється по спеціально виділеній смузі назустріч загальному потокові транспортних засобів.

5.11.1 «Місце для розвороту». Місце для розвороту. Поворот ліворуч забороняється.

5.11.2 «Зона для розвороту». Зона для розвороту і її протяжність. Поворот ліворуч забороняється.

5.12 «Місце зупинки автобуса і (або) тролейбуса».

5.13 «Місце зупинки трамвая».

5.14 «Місце стоянки легкових таксі».

5.15 «Місце стоянки».

5.16.1, 5.16.2 «Пішохідний перехід».

5.17.1, 5.17.2 «Підземний пішохідний перехід».

5.17.3, 5.17.4 «Надземний пішохідний перехід».

5.18 «Рекомендована швидкість». Швидкість, з якою рекомендується рух на даній ділянці дороги. Зона дії знака поширюється до найближчого перехрестя, а при застосуванні знака 5.18 разом з попереджувальним знаком — визначається протяжністю небезпечної ділянки.

5.19.1—5.19.3 «Тупик». Дорога, що не має наскрізного проїзду.

5.20.1, 5.20.2 «Попередній покажчик напрямків». Напрямок руху до позначених на знакові населених пунктів та інших об'єктів. На знаках можуть бути нанесені зображення знака 5.29.1, символи автомагістралі, аеропорту, спортивні піктограми. На знакові 5.20.1 можуть бути нанесені зображення інших знаків, що інформують про особливості руху. У нижній частині знака 5.20.1 вказується відстань від місця встановлення знака до перехрестя або початку смуги уповільнення.

Знак 5.20.1 застосовують також для того, щоб указати об'їзд ділянок доріг, на яких встановлено один із заборонних знаків 3.11—3.15.

5.20.3 «Схема руху». Маршрут руху при забороні на перехресті

окремих маневрів або дозволені напрямки руху на складному перехресті.

5.21.1 «Покажчик напрямку», 5.21.2 «Покажчик напрямків». Напрямки руху до пунктів маршруту. На знаках може бути вказана відстань до позначених на ньому об'єктів (км), нанесені символи автомагістралі, аеропорту, спортивні піктограми.

5.22 «Початок населеного пункту». Назва і початок населеного пункту, в якому діють вимоги цих Правил дорожнього руху, що визначають порядок руху в населених пунктах.

5.23 «Кінець населеного пункту». Місце, з якого на даній дорозі втрачають силу вимоги цих Правил дорожнього руху, що визначають порядок руху в населених пунктах.

5.24 «Початок населеного пункту». Назва і початок населеного пункту, в якому на даній дорозі не діють вимоги цих Правил дорожнього руху, що визначають порядок руху в населених пунктах.

5.25 «Кінець населеного пункту». Кінець населеного пункту, позначеного знаком 5.24.

5.26 «Назва об'єкта». Назва пункту слідування іншого, ніж населений пункт (ріка, озеро, перевал, визначне місце та ін.).

5.27 «Покажчик відстаней». Відстань до населених пунктів (км), розташованих на маршруті.

5.28 «Кілометровий знак». Відстань до початку або кінця дороги (км).

5.29.1, 5.29.2 «Номер маршруту». Номер, присвоєний дорозі (маршрутові),— 5.29.1 і напрямок дороги — 5.29.2.

5.30.1 — 5.30.3 «Напрямок руху для вантажних автомобілів». Рекомендований напрямок руху для транспортних засобів, рух яких в одному з можливих напрямків заборонено на перехресті знаком 3.4.

5.31 «Схема об'їзду». Маршрут об'їзду ділянки дороги, яка тимчасово закрита для руху.

5.32.1—5.32.3 «Напрямок об'їзду». Напрямок об'їзду ділянки дороги, яка тимчасово закрита для руху.

5.33 «Стоп-лінія». Місце зупинки транспортних засобів при заборонному сигналі світлофора.

4.5.2. Інформаційно-вказівні знаки встановлюють:

5.8.1, 5.8.2 — безпосередньо перед перехрестям, а також можуть бути попередньо встановлені на відстані від 50 до 150 м від перехрестя;

5.8.7, 5.8.8 — за кожним перехрестям протягом усієї ділянки дороги, де рух в одному напрямку організовано по двох смугах;

5.16.2 — при відсутності на пішохідному переході розмітки 1.14 — праворуч від дороги на ближчій межі переходу, 5.16.1 — ліворуч від дороги на дальній межі переходу;

5.20.1 — на відстані не менш як за 300 м від перехрестя або початку смуги гальмування поза населеними пунктами і не менш як за 50 м — у населених пунктах, а на автомагістралях, крім того,— і на відстані не менш як 800 м від перехрещення або початку смуги гальмування;

5.20.2 — над проїзною частиною безпосередньо перед початком смуги гальмування, а якщо її немає,— на відстані не менш як 100 м від перехрестя поза населеними пунктами і не менш як за 50 м у населених пунктах;

5.20.3 — безпосередньо перед перехрестям, а також може бути встановлений попередньо поза населеними пунктами на відстані

попутному напрямку. Цим же правилом повинні керуватися між собою водії трамваїв.

15.6. При повороті ліворуч або праворуч водій транспортного засобу повинен пропустити пішоходів, які переходять проїзну частину дороги, на яку він повертає.

15.7 При виїзді на нерегульоване перехрестя водій повинен, якщо є дорожній знак 2.5 «Рух без зупинки заборонено», зупинитися перед стоп-лінією, а коли її немає,— перед знаком.

Якщо є знак 2.4 «Уступіть дорогу» і розмітка 1.13 для пропускання транспортних засобів, водії яких мають переважне право на рух, забороняється виїжджати за цю розмітку, а коли розмітки немає,— на проїзну частину дороги, яка пересікається.

16. ПІШОХІДНІ ПЕРЕХОДИ І ЗУПИНКИ ГРОМАДСЬКОГО ТРАНСПОРТУ

16.1. Водій транспортного засобу, що наближається до нерегульованого пішохідного переходу, на якому перебувають пішоходи, повинен знизити швидкість або зупинитися, щоб пропустити пішоходів, для яких може бути створена перешкода або небезпека.

16.2. Якщо перед пішохідним переходом зупинився транспортний засіб, то водії інших транспортних засобів можуть продовжувати рух, тільки переконавшись, що перед транспортним засобом, який зупинився, немає пішоходів.

У будь-яких місцях водій повинен пропускати сліпих пішоходів, які подають сигнал білою тростиною.

16.3. Забороняється в'їжджати на пішохідний перехід, якщо створився затор і транспортний засіб, що зупиниться, створить перешкоду для руху пішоходів.

16.4. При проїзді біля трамвая попутного напрямку, який стоїть на позначеній зупинці посередині дороги, водій повинен знизити швидкість або зупинитися, щоб пропустити пішоходів, які йдуть до зупинки або від неї.

16.5. У населених пунктах водій транспортного засобу не повинен створювати перешкод для тролейбусів та автобусів попутного напрямку, які від'їжджають від позначеної зупинки. Водії тролейбусів та автобусів повинні вживати запобіжних заходів, щоб уникнути дорожньо-транспортної пригоди.

16.6. Наближаючись до транспортного засобу з розпізнавальним знаком перевезення дітей, який зупинився, водій повинен знизити швидкість або зупинитися, щоб пропустити дітей.

17. ЗАЛІЗНИЧНІ ПЕРЕЇЗДИ

17.1. Під'їжджаючи до залізничного переїзду, водій повинен переконатися в безпеці руху і керуватися дорожніми знаками, світловою і звуковою сигналізацією, положенням шлагбаума і вказівками чергового по переїзду.

Сигналом, який забороняє рух, є положення корпуса чергового по переїзду, повернутого до водія грудьми або спиною з витягнутими в сторони руками.

17.2. Забороняється в'їжджати на переїзд при закритому шлагбаумі або коли шлагбаум почав закриватися і, незалежно від положення шлагбаума при миготливих червоних сигналах світлофора або ввімкнутій звуковій сигналізації. Забороняється також в'їжджати на переїзд, коли немає шлагбаумів і сигналізації або ко-

14.5. Водій, який в'їхав на перехрестя при дозвільному сигналі світлофора, повинен виїхати в наміченому напрямку незалежно від сигналів світлофора на виїзді з перехрестя.

Проте, якщо на перехресті перед світлофорами, розміщеними на шляху руху водія, є стоп-лінія (знак 5.33 «Стоп-лінія»), водій повинен керуватися сигналами кожного світлофора.

14.6. При повороті ліворуч або розвороті на зелений сигнал світлофора водій нерейкового транспортного засобу повинен уступити дорогу транспортним засобам, які рухаються із зустрічного напрямку прямо і праворуч, попутним транспортним засобам, які завершують обгін, а також трамваєві попутного напрямку. Водій трамвая повинен уступити дорогу трамваєві, який проїжджає із зустрічного напрямку прямо і праворуч.

Водій транспортного засобу, який рухається з поперечного напрямку, повинен незалежно від сигналів світлофора уступити дорогу транспортному засобові, що завершує на перехресті поворот або розворот.

14.7. На перехресті, де рух регулюється світлофором з додатковою секцією і немає знаків 5.8.1, 5.8.2 або відповідної розмітки, водій, який перебуває на крайній смузі проїзної частини, повинен продовжувати рух у напрямку, показаному ввімкнутою стрілкою, якщо зупинка створить перешкоду рухові інших транспортних засобів, що рухаються за ним по тій самій смузі.

14.8. При заборонному сигналі світлофора або регулювальника водій повинен зупинитися перед стоп-лінією (знаком 5.33 «Стоп-лінія»), а коли її немає,— не виїжджаючи на проїзну частину перехресної дороги і не створюючи перешкод для пішоходів.

15. НЕРЕГУЛЬОВАНІ ПЕРЕХРЕСТЯ

15.1. На перехресті нерівнозначних доріг водій транспортного засобу, який рухається по другорядній дорозі, повинен уступити дорогу транспортним засобам, що рухаються по головній, незалежно від напрямку їх дальшого руху.

Головною вважають дорогу з будь-яким покриттям по відношенню до дороги без покриття (грунтової) або дорогу, позначену знаками 2.1, 2.3.1—2.3.3, 5.1 по відношенню до дороги, позначеної знаками 2.4 або 2.5.

15.2. На перехресті рівнозначних доріг водій трамвая має переважне право перед водіями нерейкових транспортних засобів.

Водій нерейкового транспортного засобу повинен уступити дорогу транспортним засобам, що наближаються справа. Цим же правилом повинні керуватися між собою водії трамваїв.

15.3. У тому разі, коли головна дорога на перехресті змінює напрямок, водії, які рухаються по головній дорозі, повинні керуватися між собою правилами проїзду перехресть рівнозначних доріг. Цим же правилом повинні керуватися між собою і водії, які рухаються по другорядних дорогах.

15.4. Забороняється виїжджати на перехрестя, якщо утворився затор, який змусить водія зупинитися на перехресті, створюючи тим самим перешкоду для руху.

15.5. При повороті ліворуч або розвороті водій нерейкового транспортного засобу повинен уступити дорогу транспортним засобам, що рухаються по рівнозначній дорозі із зустрічного напрямку прямо або праворуч, а також тим, що завершують обгін зліва в

від 150 до 300 м, а в населених пунктах — від 50 до 100 м від перехрестя;

5.31 — безпосередньо перед початком об'їзду, а також може бути встановлений попередньо поза населеними пунктами на відстані від 150 до 300 м, а в населених пунктах — від 50 до 100 м від перехрестя.

4.5.3. Знаки 5.20.1 і 5.20.2 (якщо вказано кілька напрямків) мають зелений фон, якщо вони встановлені на автомагістралях, синій — на інших дорогах поза населеними пунктами, білий — у населених пунктах.

На знаках, встановлених на автомагістралях, напис, який містить у собі назви населених пунктів або об'єктів, рух до яких здійснюють не по автомагістралях, виконують на вставці, що має синій фон, а на знаках, встановлених на ділянці автомагістралі в межах населеного пункту, назви об'єктів цього населеного пункту виконують на вставці, що має білий фон.

На знаках, встановлених на дорогах, крім автомагістралей, напис, що містить у собі назви населених пунктів або об'єктів, рух до яких здійснюють по автомагістралі, виконують на вставці, що має зелений фон.

На знакові, що має білий фон, напис, який містить у собі назви інших населених пунктів або об'єктів, рух до яких здійснюють по автомагістралі, виконують на вставці, що має зелений фон, а якщо рух здійснюють не по автомагістралі, то на вставці, що має синій фон. При цьому, якщо на знакові, встановленому в населеному пункті, вказується тільки назва інших населених пунктів або об'єктів, рух до яких здійснюють не по автомагістралях, то знак має синій фон.

Знак 5.20.2 при позначенні одного напрямку руху має зелений фон, коли вказується напрямок руху до населеного пункту або об'єкта, рух до якого здійснюють по автомагістралі, синій — якщо рух здійснюють не по автомагістралі, білий — якщо вказані об'єкти знаходяться в населеному пункті.

Знаки 5.21.1, 5.21.2 (що вказують один напрямок руху) і частини знаків 5.21.2 (що вказують кілька напрямків руху) мають зелений фон, якщо рух до вказаних на них населених пунктів або об'єктів здійснюють по автомагістралі, синій — якщо рух здійснюють по інших дорогах, білий — якщо вказані об'єкти знаходяться у населеному пункті.

Знаки 5.24—5.29.2, що встановлені на автомагістралях, мають зелений фон, а призначені для встановлення на всіх інших дорогах, включаючи дороги в населених пунктах,— синій.

4.6. Знаки сервісу

4.6.1. Знаки сервісу інформують про розташування відповідних об'єктів сервісу:

6.1 «Пункт першої медичної допомоги».
6.2 «Лікарня».
6.3 «Автозаправна станція».
6.4 «Технічне обслуговування автомобілів».
6.5 «Миття автомобілів».
6.6 «Телефон».
6.7 «Пункт харчування».
6.8 «Питна вода».
6.9 «Готель або мотель».

6.10 «Кемпінг».
6.11 «Місце відпочинку».
6.12 «Пост ДАІ».

Знаки сервісу встановлюють безпосередньо біля самих об'єктів, на відстані від них, указаній у нижній частині знака, або біля місць повороту до них.

4.7. Знаки додаткової інформації (таблички)

4.7.1. Знаки додаткової інформації (таблички) застосовують для уточнення або обмеження дії інших знаків.

7.1.1 «Відстань до об'єкта». Указує відстань від знака до початку небезпечної ділянки, місця введення відповідного обмеження руху або певного об'єкта (місця), розташованого попереду за ходом руху.

7.1.2 «Відстань до об'єкта». Показує відстань від знака 2.4 до перехрестя в тому разі, коли безпосередньо перед перехрестям установлено знак 2.5.

7.1.3, 7.1.4 «Відстань до об'єкта». Указують відстань до автомагістралі, дороги для автомобілів або місця стоянки.

7.2.1 «Зона дії». Указує протяжність небезпечної ділянки дороги, позначеної попереджувальними знаками 1.11—1.17, 1.21, 1.23, 1.25—1.30, зону дії заборонних знаків 3.16, 3.20, 3.22, 3.24, 3.26, зону стоянки із зазначенням способу ставлення транспортних засобів на стоянку або зону дії інформаційно-вказівного знака 5.18.

7.2.2—7.2.4 «Зона дії». 7.2.2 — указує зону дії заборонних знаків 3.27—3.30, 7.2.3 — указує кінець зони дії знаків 3.27—3.30, 7.2.4 — інформує водіїв про перебування їх у зоні дії знаків 3.27—3.30.

7.3.1—7.3.3 «Напрямок дії». Указують напрямки дії заборонних знаків 3.2—3.9 і наказового знака 4.4 та інформаційно-вказівного знака 5.3, встановлених перед перехрестям.

7.4.1—7.4.7 «Вид транспортного засобу». Указують вид транспортного засобу, на який поширюється дія знака.

Табличка 7.4.1 поширює дію знака, з яким її застосовують, на вантажні автомобілі з повною масою понад 3,5 т, а табличка 7.4.3 — на вантажні автомобілі з повною масою менше або такою, що дорівнює 3,5 т.

7.5.1 «Суботні, недільні і святкові дні», 7.5.2 «Робочі дні», 7.5.3 «Дні тижня». Указують дні тижня, протягом яких діє знак.

7.5.4 «Час дії». Указує час доби, протягом якого діє знак.

7.5.5—7.5.7 «Час дії». Указують дні тижня і час доби, протягом яких діє знак.

7.6.1—7.6.5 «Спосіб ставлення транспортного засобу на стоянку». Указує спосіб ставлення легкових автомобілів і мотоциклів на стоянці біля тротуару, позначеній знаком 5.15.

7.7 «Стоянка з непрацюючим двигуном». Указує, що на стоянці, позначеній знаком 5.15, дозволяється стоянка транспортних засобів тільки з непрацюючим двигуном.

7.8 «Платна стоянка». Указує, що на стоянці, позначеній знаком 5.15, беруть плату за стоянку.

7.9 «Обмеження тривалості стоянки». Указує максимальний строк перебування автомобіля на стоянці, позначеній знаком 5.15.

7.10 «Місце для огляду автомобілів». Указує, що на площадці, позначеній знаком 5.15 або 6.11, є естакада або оглядова канава.

7.11 «Обмеження повної маси». Указує, що дія знака поширю-

у місцях, де відстань між суцільною лінією розмітки і транспортним засобом, який зупинився, менша 3 м;

на пішохідних переходах і ближче 5 м перед ними;

на перехрестях і ближче 5 м від краю проїзних частин, що перехрещуються, за винятком сторони навпроти бічного проїзду на тристоронніх перехрестях, які мають суцільну лінію розмітки (роздільну смугу);

ближче 15 м від зупинної площадки, а також знаків 5.12 «Місце зупинки автобуса і (або) тролейбуса», 5.13 «Місце зупинки трамвая», 5.14 «Місце стоянки легкових таксі» (покажчиків зупинки автобуса, тролейбуса, трамвая або стоянки легкових таксі), якщо це створює перешкоди рухові транспортних засобів загального користування, що рухаються за визначеним маршрутом, або таксі;

у місцях, де транспортний засіб закриє від інших водіїв сигнали світлофора або дорожні знаки.

13.6. Стоянка забороняється:

поза населеними пунктами поблизу небезпечних поворотів і випуклих переломів поздовжнього профілю дороги з видимістю хоч би в одному напрямку менш як 100 м;

ближче 100 м від залізничних переїздів;

у місцях виїзду з дворів і ближче 5 м від них;

у місцях, де транспортний засіб, що зупинився, створить перешкоди для руху інших транспортних засобів або пішоходів.

13.7. На стоянках біля тротуарів, позначених знаком 5.15 у поєднанні з однією з табличок 7.6.1—7.6.5, дозволяється стоянка тільки легкових автомобілів та мотоциклів способом, зазначеним на табличці.

13.8. Під час вимушеної зупинки, що сталася в результаті технічної несправності транспортного засобу або загрози, створюваної вантажем, який перевозять, у місцях, перелічених у пунктах 13.5, на автомагістралі або з порушенням вимог пункту 13.1 цих Правил, а також в умовах, коли транспортний засіб, що зупинився, інші водії не можуть своєчасно помітити, водій механічного транспортного засобу (крім мотоциклів без коляски) повинен увімкнути аварійну світлову сигналізацію, а якщо вона несправна або коли її немає, виставити на відстані 25—30 м позаду транспортного засобу знак аварійної зупинки або миготливий червоний ліхтар.

14. РЕГУЛЬОВАНІ ПЕРЕХРЕСТЯ

14.1. Перехрестя, на якому черговість руху визначається сигналами світлофора або регулювальника, вважається регульованим. При жовтому миготливому сигналі або вимкнутому світлофорі перехрестя вважають нерегульованим.

14.2. Якщо сигнали світлофора або регулювальника дозволяють рух одночасно трамваєві і нерейковим транспортним засобам, трамвай користується перевагою незалежно від напрямку його руху, за винятком випадків руху трамвая на стрілку, ввімкнуту одночасно з червоним або жовтим сигналом світлофора.

14.3. Забороняється в'їжджати на перехрестя навіть при дозвільному сигналі світлофора, коли утворився затор, який змусить водія зупинитися на перехресті, створюючи тим самим перешкоду для руху.

14.4. При повороті ліворуч або праворуч водій транспортного засобу повинен пропустити пішоходів, які переходять проїзну частину дороги за дозвільним сигналом світлофора або регулювальника.

12.2. Обганяти нерейкові транспортні засоби дозволяється тільки з лівого боку. Проте обгін нерейкового транспортного засобу, водій якого подав сигнал повороту ліворуч і приступив до його виконання, роблять з правого боку.

12.3. Водієві транспортного засобу, якого обганяють, забороняється перешкоджати обгону підвищенням швидкості руху або іншими діями.

12.4. На дорогах поза населеними пунктами водій транспортного засобу, що рухається повільно і за яким утворилось скупчення інших транспортних засобів, повинен зупинитися відповідно до вимог пункту 13.1 цих Правил і пропустити їх.

12.5. При двох і більше смугах для руху нерейкових транспортних засобів у даному напрямку водій, який робить обгін, може залишитися на лівій смузі при умові, що після повернення на раніше займану смугу йому довелося б відразу розпочати новий обгін і що він не створить перешкод для транспортних засобів, які рухаються за ним з більш високою швидкістю.

12.6. Обгін забороняється:

на перехрестях, за винятком випадків обгону на регульованих перехрестях; обгону велосипедів і двоколісних мотоциклів без коляски; дозволеного обгону справа; обгону, який роблять на дорозі, що є головною по відношенню до тієї, яку пересікають,

на залізничних переїздах і ближче як за 100 м перед ними,

транспортного засобу, який робить обгін або об'їзд;

у кінці підйому та на інших ділянках доріг з обмеженою видимістю з виїздом на смугу зустрічного руху.

13. ЗУПИНКА І СТОЯНКА

13.1. Перед зупинкою транспортного засобу на дорозі водій повинен перестроїтись і зупинитись якомога правіше на обочині, а коли її немає,— біля краю проїзної частини.

13.2. Зупинка і стоянка транспортних засобів на проїзній частині дозволяється в один ряд. Мотоцикли без коляски і велосипеди дозволяється ставити в два ряди.

Ставити транспортний засіб під кутом до краю проїзної частини дозволяється тільки там, де він не створить перешкод для руху інших транспортних засобів.

Тривала стоянка (відпочинок, ночівля тощо) поза населеним пунктом дозволяється тільки на спеціальних площадках або за межами дороги.

13.3. Водій може залишати своє місце або залишати транспортний засіб при умові, коли вжито необхідних застережних заходів, що виключають самовільний рух транспортного засобу і використання його під час відсутності водія.

13.4. Забороняється відчиняти двері транспортного засобу, що стоїть, якщо це загрожує безпеці і створює перешкоди іншим учасникам дорожнього руху.

13.5. Зупинка і стоянка забороняються:

на лівій стороні дороги, крім доріг у населених пунктах з одностороннім рухом, коли з лівого боку є тротуар, і доріг з однією смугою для руху в кожному напрямку, які не мають трамвайних колій посередині дороги;

на залізничних переїздах, у тунелях і під естакадами, мостами або шляхопроводами;

ється тільки на транспортні засоби з повною масою, більш зазначеної на табличці.

7.12 «Небезпечна обочина». Попереджає, що спуск на обочину небезпечний у зв'язку з проведенням на ній ремонтних робіт. Застосовують із знаком 1.23.

7.13 «Напрямок головної дороги». Указує напрямок головної дороги на перехресті.

7.14 «Смуга руху». Указує смугу руху, на яку поширюється дія знака.

7.15 «Сліпі пішоходи». Указує, що пішохідним переходом користуються сліпі. Застосовують із знаками 1.20, 5.16.1, 5.16.2.

4.7.2. Таблички розміщують безпосередньо під знаком, з яким їх застосовують. Таблички 7.2.2—7.2.4 при розташуванні знаків 3.27—3.30 над проїзною частиною, обочиною або тротуаром розміщують збоку від знака.

4.7.3. Застосовують також інші таблички і покажчики, які допомагають водіям орієнтуватися в обстановці, але не вводять якихось обмежень. Білі позначення і написи в такому випадку роблять на синьому фоні.

4.7.4. Якщо встановлено тимчасовий знак на переносному стояку, що має інше значення, ніж стаціонарний знак, водій повинен керуватися тимчасовим знаком.

5. ДОРОЖНЯ РОЗМІТКА ТА ЇЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ (ЗА ГОСТ 13508—74 І ГОСТ 23457—79)

5.1. До розмітки належать лінії, написи та інші позначення на проїзній частині, бордюрах та інших елементах доріг і дорожніх споруд, які встановлюють порядок дорожнього руху, показують габарити дорожніх споруд або вказують напрямок дороги.

Розмітку поділяють на горизонтальну і вертикальну і застосовують самостійно, а також у поєднанні з дорожніми знаками або світлофорами.

5.2. Горизонтальну розмітку застосовують для позначень на проїзній частині; вона має білий колір, крім ліній 1.4, 1.10 і 1.17 жовтого кольору.

Вертикальну розмітку застосовують для позначення на бордюрах та інших елементах доріг і дорожніх споруд; вона являє собою поєднання смуг чорного і білого кольорів.

5.3. Горизонтальна розмітка

5.3.1. Горизонтальна розмітка має таке призначення:

1.1 * — поділ транспортних потоків протилежних напрямків і позначення меж смуг руху в небезпечних місцях на дорогах; позначення меж ділянок проїзної частини, на які в'їзд заборонено; позначення меж місць стоянки транспортних засобів і краю проїзної частини доріг, не віднесених за умовами руху до автомагістралей;

1.2 (широка суцільна лінія) — позначення краю проїзної частини на автомагістралях;

1.3 — поділ транспортних потоків протилежних напрямків на дорогах, що мають чотири і більше смуг руху;

1.4 — позначення місць, де заборонено зупинку (застосовують

* Нумерація розмітки відповідає ГОСТ 13508—74.

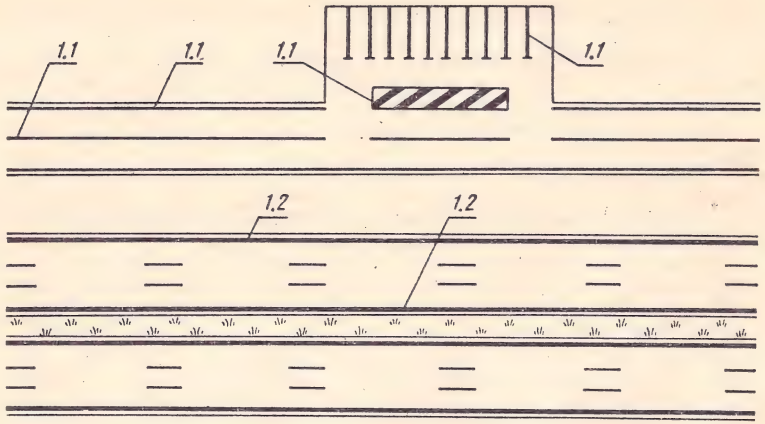

самостійно або в поєднанні зі знаком 3.27 «Зупинку заборонено» і наносять біля краю проїзної частини або по верху бордюра);

1.5 — поділ транспортних потоків протилежних напрямків на дорогах, що мають дві або три смуги; позначення меж смуг руху, коли є дві і більше смуг, призначених для руху в одному напрямку;

1.6 (лінія наближення — переривчаста лінія, в якій довжина штрихів у три рази перевищує проміжки між ними) — позначення наближення до розмітки 1.1 або 1.11, яка поділяє транспортні потоки протилежних або попутних напрямків;

1.7 (переривчаста лінія з короткими штрихами і такими самими проміжками між ними) — позначення смуг руху в межах перехрестя;

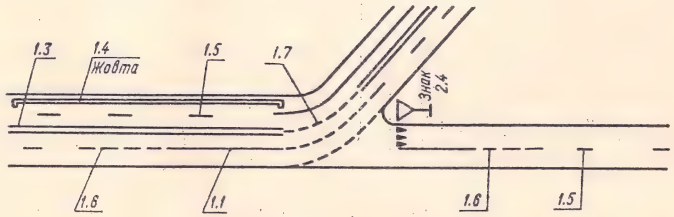

1.8 (широка переривчаста лінія) — позначення межі між смугою прискорення або сповільнення та основною смугою проїзної частини (на перехрестях, перехрещеннях доріг у різних рівнях, у зоні автобусних зупинок та ін.);

1.9 — позначення меж смуг руху, на яких напрямок руху по цих смугах може змінюватись на протилежний;

1.10 — позначення місць, де заборонено стоянку (застосовують самостійно або в поєднанні зі знаком 3.28 «Стоянку заборонено» і наносять біля краю проїзної частини або по верху бордюра);

1.11 — поділ транспортних потоків протилежних або попутних напрямків, коли маневрування дозволено тільки з однієї смуги;

1.12 (стоп-лінія) — зазначення місця, де водій повинен зупинитися, коли є знак 2.5 «Рух без зупинки заборонено» або при заборонному сигналі світлофора (регулювальника);

11. ПОЧАТОК РУХУ, МАНЕВРУВАННЯ

11.1. При виїзді на дорогу з прилеглої до неї території (двора, місця стоянки, АЗС та ін.) водій повинен уступити дорогу транспортним засобам, які рухаються по ній, і пропустити пішоходів.

11.2. Перед початком руху від місця зупинки (стоянки), перестроюванням і будь-якою зміною напрямку руху водій повинен переконатися, що це буде безпечним і не створить перешкод для інших учасників руху.

11.3. Якщо є смуга гальмування, призначена для зниження швидкості, водій, який має намір змінити напрямок руху, зобов'язаний своєчасно перестроїтись на цю смугу і повертати тільки з цієї смуги. Коли є смуга розгону, призначена для виїзду на дорогу, водій зобов'язаний рухатися по ній і вливатись у транспортний потік, уступаючи дорогу транспортним засобам, що рухаються по цій дорозі.

11.4. При перестроюванні водій повинен уступити дорогу транспортним засобам, що рухаються попутно в прямому напрямку. Якщо перестроювання здійснюється одночасно в сусідніх рядах, перевагу має водій, який рухається справа.

11.5. Перед поворотом праворуч, крім повороту при в'їзді на перехрестя, на якому організовано круговий рух, водій повинен завчасно зайняти крайнє праве положення. Перед поворотом ліворуч або розворотом — крайнє ліве положення на проїзній частині, призначеній для руху в даному напрямку.

На перехресті поворот роблять так, щоб при виїзді з перехрестя транспортний засіб не виявився на смузі зустрічного руху; при повороті праворуч транспортний засіб повинен рухатися якомога ближче до правого краю проїзної частини.

11.6. При повороті ліворуч (розвороті) поза перехрестям водій нерейкового транспортного засобу повинен уступити дорогу зустрічним транспортним засобам і попутним, що завершують обгін зліва.

Якщо ширина проїзної частини недостатня для розвороту з крайнього лівого положення, його як виняток дозволяється робити від правого краю проїзної частини, попередньо уступивши дорогу як попутним, так і зустрічним транспортним засобам.

11.7. Розворот забороняється:

на позначених пішохідних переходах і ближче як за 15 м від перехресть;

на нерегульованих перехрестях, якщо на перехресній дорозі організовано односторонній рух;

на мостах, шляхопроводах, естакадах і під ними, а також у тунелях і на залізничних переїздах;

поза населеними пунктами на ділянках з видимістю дороги хоч би в одному напрямку менш як 100 м.

11.8. Під час руху заднім ходом водій не повинен створювати перешкод для інших учасників руху. В разі необхідності для гарантування безпеки руху він повинен звернутися по допомогу до інших осіб.

12. ОБГІН

12.1. Перш ніж почати обгін, водій повинен переконатися в тому, що смуга руху, на яку він має намір виїхати, вільна на достатній відстані і що цим маневром він не створить перешкод іншим учасникам руху.

9.7. Водієві забороняється:

утруднювати нормальний рух інших транспортних засобів, рухаючись без потреби з занадто малою швидкістю;

різко гальмувати, примушуючи інших водіїв змінювати швидкість або напрямок свого руху, якщо цього не потрібно для гарантування безпеки руху.

9.8. Водій залежно від швидкості повинен вибирати таку дистанцію, щоб уникнути зіткнення в разі гальмування транспортного засобу, який рухається попереду, а також необхідний інтервал, що гарантує безпеку руху.

10. РОЗТАШУВАННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ НА ПРОЇЗНІЙ ЧАСТИНІ

10.1. Кількість смуг для руху нерейкових транспортних засобів визначає розмітка або знаки 5.8.1, 5.8.2, а коли їх немає, то сам водій з урахуванням ширини проїзної частини, габаритів транспортних засобів і необхідних між ними інтервалів.

10.2. Водії нерейкових транспортних засобів повинні вести їх якомога ближче до правого краю проїзної частини. Якщо для руху нерейкових транспортних засобів у даному напрямку є три смуги або більше, то вантажним автомобілям, повна маса яких перевищує 3,5 т, забороняється виїжджати на крайню ліву смугу, за винятком перестроювання для повороту ліворуч або розвороту.

10.3. На дорогах, проїзна частина яких поділена на смуги руху дорожньою розміткою, рух транспортних засобів повинен здійснюватись тільки по смугах. Наїжджати на переривчасті лінії розмітки дозволяється лише при перестроюванні.

10.4. При інтенсивному русі, коли усі смуги зайняті рівномірно, змінювати смугу руху дозволяється тільки для повороту або зупинки.

10.5. На дорозі з двостороннім рухом, яка має три смуги, забороняється виїжджати на крайню ліву смугу проїзної частини, що призначена для руху в зустрічному напрямку.

10.6. Транспортним засобам, максимальна швидкість яких не повинна перевищувати 30 км/год або які внаслідок технічних причин не можуть розвивати таку швидкість, дозволяється виїжджати ліворуч за межі крайньої правої смуги тільки для обгону, об'їзду, перестроювання для повороту ліворуч або розвороту.

10.7. На ділянках доріг між перехрестям дозволяється здійснювати рух по трамвайних коліях попутного напрямку, розташованих посередині дороги в одному рівні з проїзною частиною, при об'їзді, в разі, коли ширина транспортного засобу перевищує ширину проїзної частини даного напрямку, при обгоні, а також при інтенсивному русі, якщо зайняті усі смуги проїзної частини. При цьому не повинно бути перешкод для руху трамваїв.

10.8. При пересіченні проїзної частини дороги з трамвайною лінією поза перехрестям водії нерейкових транспортних засобів повинні уступати дорогу трамваєві.

10.9. Якщо зустрічний роз'їзд транспортних засобів утруднює перешкода, переважне право має водій, який рухається по вільній смузі.

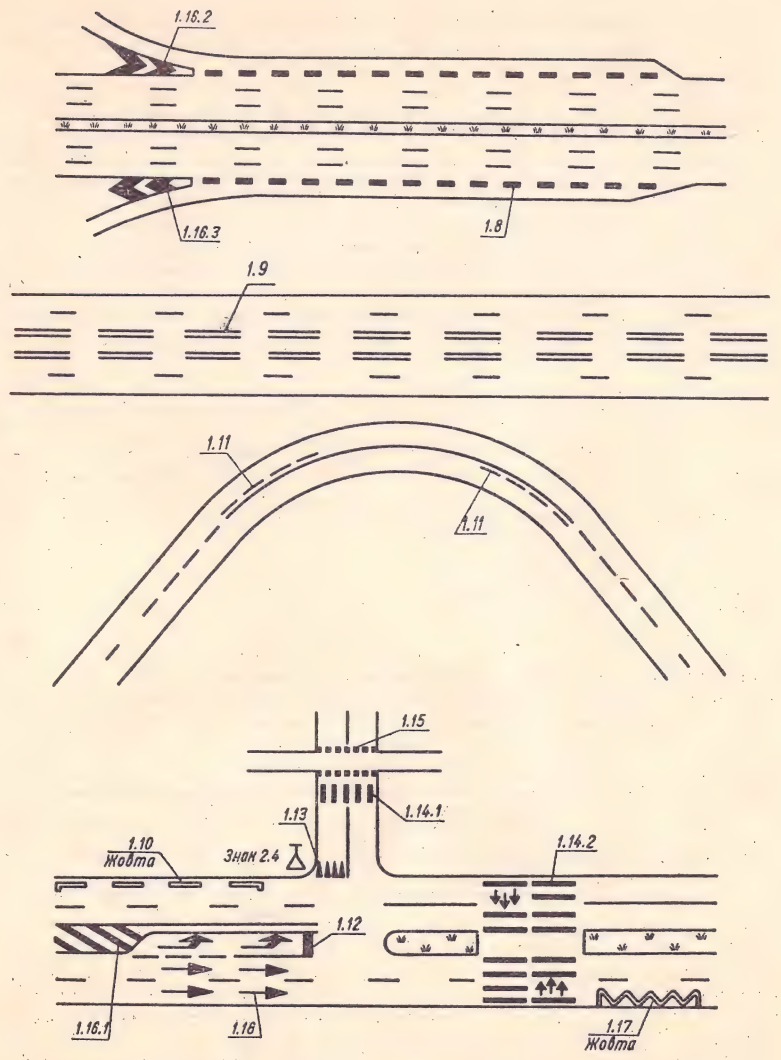

1.13 — зазначення місця, де водій повинен в разі потреби зупинитись, уступаючи дорогу транспортним засобам, що рухаються по дорозі, яка пересікається;

1.14.1, 1.14.2 («зебра») — позначення пішохідного переходу, стрілки розмітки 1.14.2 показують напрямок руху пішоходів;

1.15 — позначення місця, де велосипедна доріжка пересікає проїзну частину;

1.16.1—1.16.3 — позначення направляючих острівців у місцях поділу або злиття транспортних потоків;

1.17 — позначення зупинок транспортних засобів загального користування, що рухаються за визначеним маршрутом, і стоянок автомобілів-таксі;

1.18 — зазначення дозволених на перехресті напрямків руху по смугах (застосовують самостійно або в поєднанні із знаками 5.8.1, 5.8.2); розмітку із зображенням тупика наносять перед перехрестями доріг з проїзними частинами, поділеними бульваром або широкою роздільною смугою, коли поворот на найближчу проїзну частину заборонено; розмітка, яка дозволяє поворот ліворуч з крайньої лівої смуги, дозволяє і розворот з цієї смуги;

1.19 — позначення наближення до звуження проїзної частини (ділянки, де зменшується кількість смуг руху в даному напрямку) або лінії розмітки 1.1 чи 1.11, яка поділяє транспортні потоки протилежних напрямків (у першому випадку може застосовуватись у поєднанні із знаками 1.18.1– 1.18.3 «Звуження дороги»);

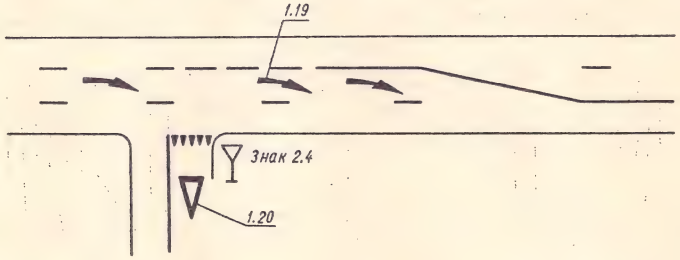

1.20 — позначення наближення до розмітки 1.13;

1.21 (напис «СТОП») — позначення наближення до розмітки 1.12, коли її застосовують у поєднанні із знаком 2.5 «Рух без зупинки заборонено»;

1.22 — зазначення номера дороги (маршруту);

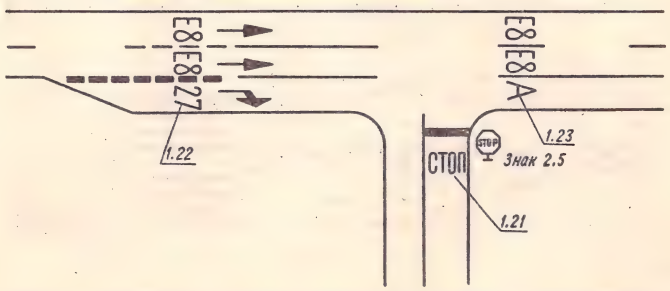

1.23 — позначення смуги проїзної частини, призначеної для руху тільки транспортних засобів загального користування, що рухаються за встановленими маршрутами.

5.3.2. Пересікати лінії 1.1 і 1.3 забороняється, крім випадку, коли лінію 1.1 використовують для позначення краю проїзної частини.

5.3.3. Лінії 1.2, 1.5—1.8 дозволяється пересікати з будь-якого боку. Лінію 1.9 дозволяється пересікати, якщо вона розташована праворуч від водія.

сигналу не дає водієві переважного права проїзду і не звільняє його від вжиття необхідних застережних заходів.

8.4. Попереджувальним сигналом при обгоні може бути перемикання світла фар, а поза населеними пунктами — і звуковий сигнал.

8.5. На транспортному засобі при русі в організованій колоні у світлу пору доби незалежно від умов видимості повинно бути увімкнуте ближнє світло фар.

8.6. Аварійну світлову сигналізацію застосовують:

при виникненні під час руху транспортного засобу технічної несправності або хворобливого стану водія, що загрожує безпеці руху і потребує негайної зупинки;

у випадках, передбачених пунктами 2.6, 13.8, 21.3 і 21.4 цих Правил.

8.7. Звукові сигнали у населених пунктах забороняються. Як виняток дозволяється подавати звуковий сигнал, щоб запобігти дорожньо-транспортній пригоді.

9. ШВИДКІСТЬ РУХУ І ДИСТАНЦІЯ

9.1. У населених пунктах рух транспортних засобів дозволяється з швидкістю не більш як 60 км/год.

9.2. Поза населеними пунктами рух дозволяється:

9.2.1. Легковим автомобілям, міжміським, туристським і особливо малим автобусам, а також вантажним автомобілям з повною масою не більш як 3,5 т — з швидкістю не більш як 90 км/год;

9.2.2. Іншим автобусам, мотоциклам, вантажним автомобілям з повною масою понад 3,5 т, а також легковим і вантажним автомобілям, зазначеним у підпункті 9.2.1 цих Правил, якими керують водії з водійським стажем до 2 років,— з швидкістю не більш як 70 км/год.

9.3. У населених пунктах і поза ними автокранам, самохідним машинам і механізмам рух дозволяється з швидкістю не більш як 50 км/год, а транспортним засобам, що здійснюють перевезення важковагових і негабаритних вантажів,— з швидкістю не більш від визначеної Державтоінспекцією при погодженні умов перевезення.

9.4. Забороняється перевищувати максимальну швидкість, визначену технічною характеристикою даного транспортного засобу, або швидкість, зазначену на розпізнавальному знакові, встановленому відповідно до пункту 28.14 цих Правил.

9.5. На ділянках доріг, де умови гарантують безпеку руху з більш високими швидкостями, за рішенням Ради Міністрів союзної (що не має обласного поділу) або автономної республіки, виконкому крайової, обласної, міської Ради народних депутатів дозволена швидкість для транспортних засобів, зазначених у пунктах 9.1 і 9.2 цих Правил (за винятком транспортних засобів, на яких установлено розпізнавальний знак обмеження швидкості), може бути підвищена. На таких ділянках доріг установлюють відповідні дорожні знаки.

9.6. Водій повинен вести транспортний засіб з швидкістю, яка не перевищує визначені обмеження, з урахуванням інтенсивності руху, дорожніх і атмосферних умов, а також особливостей і стану транспортного засобу та вантажу.

В разі виникнення небезпеки для руху водій повинен вжити заходів для зниження швидкості аж до повної зупинки транспортного засобу.

7. СИГНАЛИ РЕГУЛЮВАЛЬНИКА

7.1. Сигналами регулювальника є положення його корпуса і жести руками, в тому числі з жезлом.

7.2. Якщо регулювальник витягнув руки в боки або опустив їх, то:

з правого і лівого боків рух дозволяється: трамваю — тільки прямо, безрейковим транспортним засобам — прямо і праворуч, пішоходам дозволяється переходити проїзну частину;

з боку грудей і спини рух транспортних засобів і пішоходів заборонено.

7.3. Якщо регулювальник витягнув праву руку вперед, то:

з боку спини і правого боку рух усіх транспортних засобів заборонеться, пішоходам дозволяється переходити проїзну частину з правого боку за спиною регулювальника;

з боку грудей транспортним засобам дозволяється поворот праворуч, пішоходам забороняється переходити проїзну частину;

з лівого боку нерейковим транспортним засобам дозволяється рух у всіх напрямках, трамваю — тільки поворот ліворуч; пішоходам дозволяється переходити проїзну частину за спиною регулювальника.

7.4. Регулювальник підняв руку вгору — рух транспортних засобів і пішоходів забороняється. Водіям, які при подаванні сигналу не могли зупинитися перед перехрестям або пішохідним переходом, дозволяється рухатися далі. Пішоходи, які при подаванні сигналу були на проїзній частині, повинні закінчити перехід або зупинитися на острівці безпеки, а коли його немає,— на лінії, що поділяє транспортні потоки протилежних напрямків.

7.5. Регулювальник похитує круглим диском з червоним вогнем або світлоповертачем, жезлом або рукою — водій, у бік якого спрямовано цей сигнал, повинен зупинитися.

7.6. Регулювальник може подавати й інші сигнали, зрозумілі водіям і пішоходам.

Сигнали свистком служать для привернення уваги учасників руху.

7.7. Водії і пішоходи повинні виконувати сигнали регулювальника, навіть якщо вони суперечать сигналам світлофора, дорожнім знакам і розмітці.

8. ПОПЕРЕДЖУВАЛЬНІ СИГНАЛИ

8.1. Водій повинен подавати сигнали світловими покажчиками повороту відповідного напрямку, а коли їх немає або вони несправні,— рукою:

перед початком руху після зупинки (стоянки) або перед зупинкою,

перед перестроюванням, поворотом або розворотом.

8.2. Коли сигнали подаються рукою, водій повинен:

перед перестроюванням або поворотом ліворуч витягти вбік ліву руку або праву, зігнуту в лікті,— вгору;

перед перестроюванням або поворотом праворуч витягти вбік праву руку або ліву, зігнуту в лікті,— вгору;

перед гальмуванням підняти руку вгору.

8.3. Попереджувальний сигнал покажчиками поворотів або рукою подають завчасно до початку виконання маневру і припиняють негайно після його завершення (сигнал рукою може бути закінчений безпосередньо перед виконанням маневру). Подавання

Лінію 1.11 дозволяється пересікати тільки з боку переривчастої лінії.

5.3.4. На проїзну частину можна наносити написи та інші позначення, які допомагають водіям орієнтуватися в обстановці, але не вводять будь-яких обмежень.

5.3.5. У випадках, коли значення дорожніх знаків і ліній розмітки суперечать одні одним, водії повинні керуватися знаками.

5.4. Вертикальна розмітка

Вертикальна розмітка має таке призначення;

2.1 — позначення вертикальних елементів дорожніх споруд (опор мостів, шляхопроводів, торцевих частин парапетів та ін.), коли ці елементи являють собою небезпеку для транспортних засобів, що рухаються;

2.2 — позначення нижнього краю прольотної будови тунелів, мостів і шляхопроводів;

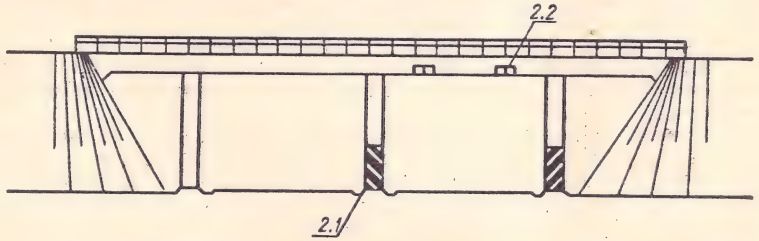

2.3 — позначення круглих тумб, установлених на розділювальних смугах або острівцях безпеки;

2.4 — позначення направляючих стовпчиків, надовбнів, опор огорож та ін.;

2.5 — позначення бічних поверхонь огорож доріг на закругленнях малого радіуса, крутих спусках та інших небезпечних ділянках;

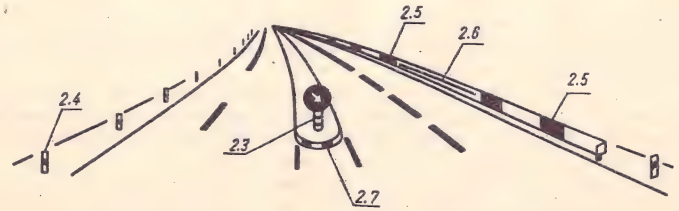

2.6 — позначення бічних поверхонь огорож доріг на інших ділянках;

2.7 — позначення бордюрів на небезпечних ділянках і підвищених острівців безпеки.

6. СИГНАЛИ СВІТЛОФОРА

6.1. Для регулювання дорожнього руху застосовують світлофори з сигналами зеленого, жовтого і червоного кольорів, що мають форму кола і вертикальне або горизонтальне розміщення.

У світлофорах, які мають вертикальне розміщення сигналів, червоний сигнал розміщується вгорі, а зелений внизу; при горизонтальному розміщенні сигналів — червоний розміщується ліворуч, зелений — праворуч.

6.2. Світлофори, в яких сигнали розміщені вертикально, можуть мати одну або дві додаткові секції з сигналами у вигляді зеленої стрілки. Секції розміщуються на рівні зеленого сигналу.

6.3. Сигнали світлофора без додаткових секцій можуть бути виконані у вигляді стрілок. Ці стрілки показують напрямок руху при дозвільному сигналі даного світлофора. Вони можуть бути продубльовані на табличці, що встановлюється під або над світлофором.

Стрілка на сигналі світлофора без додаткової секції, що показує напрямок ліворуч, дозволяє і розворот.

6.4. Сигнали світлофора мають такі значення:

зелений сигнал — дозволяє рух. Мигання зеленого сигналу попереджує, що час його дії закінчується і скоро буде ввімкнуто жовтий сигнал;

жовтий сигнал — попереджує про зміну сигналів світлофора і забороняє рух. Водіям, які при увімкненні сигналу не могли зупинитись з урахуванням вимог цих Правил перед перехрестям або пішохідним переходом, дозволяється рухатись далі. Пішоходи, які при увімкненні сигналу були на проїзній частині, повинні закінчити перехід або зупинитись на острівці безпеки, а коли його немає,— на лінії, яка поділяє транспортні потоки протилежних напрямків;

жовтий миготливий сигнал — дозволяє рух і попереджує про небезпеку;

червоний сигнал — забороняє рух.

Поєднання червоного і жовтого сигналів, увімкнутих одночасно, забороняє рух і попереджує, що скоро буде увімкнутий зелений сигнал.

6.5. Якщо світлофор обладнано додатковою секцією з стрілкою, рух транспортних засобів у напрямку стрілки дозволяється тільки тоді, коли її увімкнуто.

Стрілка, яка показує напрямок ліворуч, дозволяє і розворот.

При русі у напрямку стрілки, увімкнутої одночасно з червоним або жовтим сигналом, водії повинні уступити дорогу транспортним засобам, які проїжджають з інших напрямків.

6.6. Для регулювання руху пішоходів застосовують також світлофори двоколірної сигналізації, які мають угорі червоний і внизу зелений сигнали у вигляді силуетів пішоходів (або написів «Стійте», «Ідіть»). Пішоходам дозволяється переходити проїзну частину тільки при зеленому сигналі цього світлофора. Мигання зеленого сигналу цього світлофора попереджує, що скоро буде ввімкнуто червоний сигнал.

6.7. Для регулювання руху транспортних засобів по окремих смугах проїзної частини застосовують світлофори з двома сигналами: зеленим — у вигляді стрілки, спрямованої вниз, і червоним — у вигляді двох перехресних похилих смуг. Сигнали цих світлофорів мають таке значення:

зелений сигнал — дозволяє рух по тій смузі проїзної частини, над якою він розміщений;

червоний сигнал — забороняє рух по тій смузі проїзної частини, над якою він розміщений.

При вимкнутому світлофорі в'їзд на смугу, позначену розміткою 1.9, заборонено.

6.8. Перед залізничними переїздами, розвідними мостами, причалами паромних переправ і в місцях виїзду на дорогу пожежних та інших спеціальних автомобілів застосовують світлофори з двома горизонтально розміщеними червоними сигналами, які поперемінно мигтять, або тільки з одним червоним миготливим сигналом. Ці сигнали забороняють проїжджати за стоп-лінію (знак 5.33 «Стоп-лінія»), а коли її немає,— за світлофор.

6.9. Для регулювання руху трамваїв, тролейбусів, маршрутних автобусів можуть застосовуватись світлофори з чотирма круглими сигналами біло-місячного кольору, розміщеними у вигляді літери Т. Дія цих світлофорів не поширюється на водіїв інших транспортних засобів.

Сигнали цих світлофорів мають таке значення:

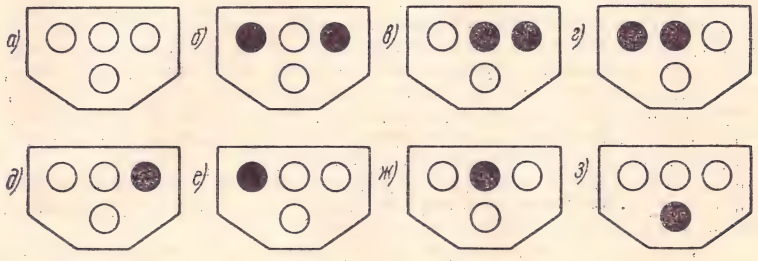

увімкнуто всі чотири сигнали — дозволяється рух прямо, повороти праворуч і ліворуч, а також розворот;

увімкнуто два сигнали — нижній і верхній середній — дозволяється рух прямо;

увімкнуто два сигнали — нижній і верхній лівий — дозволяються поворот ліворуч і розворот;

увімкнуто два сигнали — нижній і верхній правий — дозволяється поворот праворуч;

увімкнуті три сигнали — нижній, верхній середній і верхній лівий — дозволяється рух прямо поворот ліворуч і розворот;

увімкнуті три сигнали — нижній, верхній середній і верхній правий — дозволяється рух прямо і поворот праворуч;

увімкнуті три сигнали — нижній, верхній правий і верхній лівий — дозволяються повороти праворуч і ліворуч, а також розворот;

увімкнуті три верхні сигнали — забороняється рух.

6.10. Коли на регульованому перехресті є знаки пріоритету (2.1—2.5), водій повинен керуватися сигналами світлофора. Якщо світлофор вимкнутий або працює в режимі жовтого миготливого сигналу, водій повинен керуватися знаками.

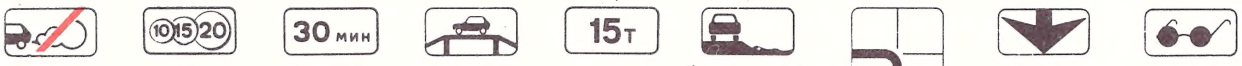

7.7 Стоянка з непрацюючим двигуном

7.8 Платна стоянка

7.9 Обмеження тривалості стоянки

7.10 Місце для огляду автомобілів

7.11 Обмеження повної маси

7.12 Небезпечна обочина

7.13 Напрямок головної дороги

7.14 Смуга руху

7.15 Сліпі пішоходи

РОЗПІЗНАВАЛЬНІ І ПОПЕРЕДЖУВАЛЬНІ ЗНАКИ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

Розпізнавальний знак групового перевезення дітей

Розпізнавальний знак автомобіля, керованого глухим або глухонімим водієм

Розпізнавальний знак автомобіля з ручним керуванням

Розпізнавальний знак автомобіля, керованого водієм-лікарем

Розпізнавальні знаки автопоїзда

Розпізнавальний знак на задній стінці причепу або напівпричепу

Позначення вантажу, що виступає за габарити транспортного засобу

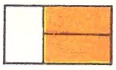

Розпізнавальний знак автомобіля, що перевозить небезпечний вантаж. На знакові подаються відомості про характер вантажу

Знак аварійної зупинки

Знак обмеження швидкості

Розпізнавальний знак навчального транспортного засобу

ДОРОЖНІ ЗНАКИ ГОСТ 10807—78

ПОПЕРЕДЖУВАЛЬНІ ЗНАКИ

1.1 Залізничний переїзд з шлагбаумом

1.2 Залізничний переїзд без шлагбаума

1.3.1 Одноколійна залізниця

1.3.2 Багатоколійна залізниця

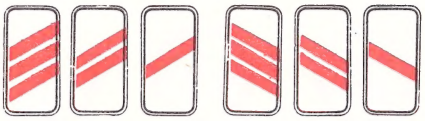

1.4.1 1.4.2 1.4.3 1.4.4 1.4.5 1.4.6 Наближення до залізничного переїзду

1.5 Перехрещення з трамвайною лінією

1.6 Перехрещення рівнозначних доріг

1.7 Перехрещення з круговим рухом

1.8 Світлофорне регулювання

1.9 Розвідний міст

1.10 Виїзд на набережну

1.11.1 Небезпечний поворот

1.11.2

1.12.1 Небезпечні повороти

1.12.2

1.13 Крутий спуск

1.14 Крутий підйом

1.15 Слизька дорога

1.16 Нерівна дорога

1.17 Викидання гравію

1.18.1

1.18.2

1.18.3 Звуження дороги

1.19 Двосторонній рух

1.20 Пішохідний перехід

1.21 Діти

1.22 Перехрещення з велосипедною доріжкою

1.23 Дорожні роботи

1.24 Перегін худоби

1.25 Дикі тварини

1.26 Падіння каменів

1.27 Бічний вітер

1.28 Низьколітаючі літаки

1.29 Тунель

1.30 Інші небезпеки

1.31.1 1.31.2 1.31.3 Напрям повороту

ЗНАКИ ПРІОРИТЕТУ

2.1 Головна дорога

2.2 Кінець головної дороги

2.3.1 Перехрещення з другорядною дорогою

2.3.2 Прилягання другорядної дороги

2.3.3

2.4 Дайте дорогу

2.5 Рух без зупинки заборонено

2.6 Перевага зустрічного руху

2.7 Перевага перед зустрічним рухом

ЗАБОРОННІ ЗНАКИ

3.1 В'їзд заборонено

3.2 Рух заборонено

3.3 Рух механічних транспортних засобів заборонено

3.4 Рух вантажних автомобілів заборонено

3.5 Рух мотоциклів заборонено

3.6 Рух тракторів заборонено

3.7 Рух з причепом заборонено

3.8 Рух гужових повозок заборонено

3.9 Рух на велосипедах заборонено

3.10 Прохід закритий

3.11 Обмеження маси

3.12 Обмеження навантаження на вісь

3.13 Обмеження висоти

3.14 Обмеження ширини

3.15 Обмеження довжини

3.16 Обмеження мінімальної дистанції

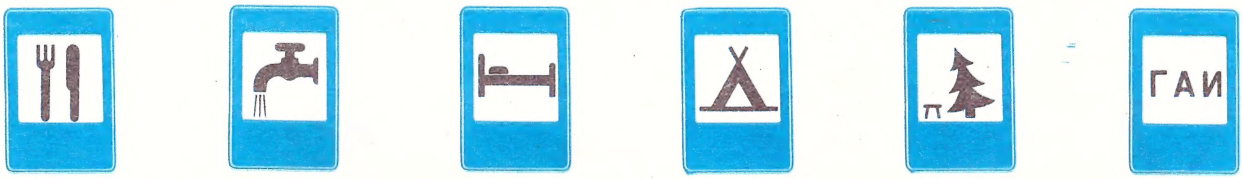

6.7 Пункт харчування

6.8 Питна вода

6.9 Готель або мотель

6.10 Кемпінг

6.11 Місце відпочинку

6.12 Пост ДАІ

ЗНАКИ ДОДАТКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ (ТАБЛИЧКИ)

7.1.1 7.1.2 7.1.3 7.1.4 — Відстань до об'єкта

7.2.1 7.2.2 7.2.3 7.2.4 — Зона дії

7.3.1 7.3.2 7.3.3 — Напрямок дії

7.4.1 7.4.2 7.4.3 7.4.4 7.4.5 7.4.6 7.4.7 — Вид транспортного засобу

7.5.1 Суботні, недільні і святкові дні

7.5.2 Робочі дні

7.5.3 Дні тижня

7.5.4 7.5.5 7.5.6 7.5.7 — Час дії

7.6.1 7.6.2 7.6.3 7.6.4 7.6.5 — Спосіб ставлення транспортного засобу на стоянку

5.20.3
Схема руху

5.21.1
Покажчик напрямку

5.21.2
Покажчик напрямків

5.22
Початок населеного пункту

5.23
Кінець населеного пункту

5.24
Початок населеного пункту

5.25
Кінець населеного пункту

5.26
Назва об'єкта

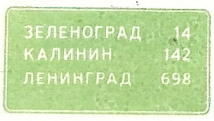

5.27
Покажчик відстаней

5.28
Кілометровий знак

5.29.1

5.29.2
Номер маршруту

5.30.1

5.30.3

5.30.2

Напрямок руху для вантажних автомобілів

5.31
Схема об'їзду

5.32.1

5.32.2

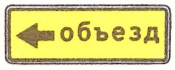

5.32.3

Напрямок об'їзду

5.33
Стоп-лінія

ЗНАКИ СЕРВІСУ

6.1
Пункт першої медичної допомоги

6.2
Лікарня

6.3
Автозаправна станція

6.4
Технічне обслуговування автомобілів

6.5
Миття автомобілів

6.6
Телефон

3.17
Таможня

3.18.1
Поворот праворуч заборонено

3.18.2
Поворот ліворуч заборонено

3.19
Розворот заборонено

3.20
Обгін заборонено

3.21
Кінець зони заборони обгону

3.22
Обгін вантажним автомобілям заборонено

3.23
Кінець зони заборони обгону вантажним автомобілям

3.24
Обмеження максимальної швидкості

3.25
Кінець зони обмеження максимальної швидкості

3.26
Подавання звукового сигналу заборонено

3.27
Зупинка заборонена

3.28
Стоянка заборонена

3.29
Стоянка заборонена по непарних числах

3.30
Стоянка заборонена по парних числах

3.31
Кінець зони всіх обмежень

НАКАЗОВІ ЗНАКИ

4.1.1
Рух прямо

4.1.2
Рух праворуч

4.1.3
Рух ліворуч

4.1.4
Рух прямо або праворуч

4.1.5
Рух прямо або ліворуч

4.1.6
Рух праворуч або ліворуч

4.2.1
Об'їзд перешкоди праворуч

4.2.2
Об'їзд перешкоди ліворуч

4.2.3
Об'їзд перешкоди праворуч або ліворуч

4.3
Круговий рух

4.4
Рух легкових автомобілів

4.5
Велосипедна доріжка

4.6
Пішохідна доріжка

4.7
Обмеження мінімальної швидкості

4.8
Кінець зони обмеження мінімальної швидкості

ІНФОРМАЦІЙНО-ВКАЗІВНІ ЗНАКИ

5.1
Автомагістраль

5.2
Кінець автомагістралі

5.3
Дорога для автомобілів

5.4
Кінець дороги для автомобілів

5.5
Дорога з одностороннім рухом

5.6
Кінець дороги з одностороннім рухом

5.7.1

5.7.2
Виїзд на дорогу з одностороннім рухом

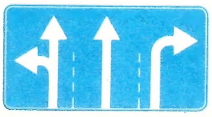

5.8.1
Напрямок руху по смугах

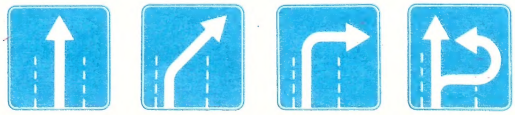

5.8.2
Напрямок руху по смузі

5.8.3
Початок смуги

5.8.4

5.8.5
5.8.6
Кінець смуги

5.8.7
5.8.8
Напрямок руху по смугах

5.9
Смуга для транспортних засобів загального користування

5.10.1
Дорога із смугою для транспортних засобів загального користування

5.10.2

5.10.3
Виїзд на дорогу із смугою для транспортних засобів загального користування

5.11.1
Місце для розвороту

5.11.2
Зона для розвороту

5.12
Місце зупинки автобуса і (або) тролейбуса

5.13
Місце зупинки трамвая

5.14
Місце стоянки легкових таксі

5.15
Місце стоянки

5.16.1

5.16.2
Пішохідний перехід

5.17.1

5.17.2
Підземний пішохідний перехід

5.17.3

5.17.4
Надземний пішохідний перехід

5.18
Рекомендована швидкість

5.19.1

5.19.2
Тупик

5.19.3

5.20.1

5.20.2

Попередній покажчик напрямків